

ILUSTROWANY DZIENNIK ŚLĄSKI

POLSKA ZACHODNIA

Redaktor naczelny: Edward Rumun, (tel. 350-85). Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, Batorego 2 i Kościńskiego 15. Tel. 308-78 i 304-26. Red. odpow.: Wilhelm Chojewski.

Table with 3 columns: Redakcja, Administracja, and Reprezentacja. Includes contact information for the newspaper's office and subscription rates.

REKLAMA OGŁOSZENIA: za 1 m/m (1 tam - 70 m/m) na stronie tytułowej zł 1.00, w tekście zł 0.80, nekrologi do 100 m/m - zł 40.00, 100-200 m/m za 1 m/m jednolitej linii zł 0.80, ponad 200 m/m za 1 m/m jednolitej linii zł 0.80. - Ogłoszenia w dziale ogłoszeniowym za 1 m/m (1 tam - 50 m/m) zł 0.50. Drobne ogłoszenia w dziale ogłoszeniowym za słowo zł 0.20 (dla poszukujących pracy zł 0.10, matrymonialne zł 0.20).

Co zwycięży: własne szczęście, czy racja stanu?...

Poniedziałek przyniesie rozstrzygnięcie w zatargu konstytucyjnym Anglii

LONDYN. Gabinet, który zebrał się wczoraj o godz. 10.15, obradował zaledwie 40 minut. Następne posiedzenie gabinetu wyznaczono na poniedziałek godz. 10.30 rano. W kołach prasowych twierdzą, że premier Baldwin zaznajomił ministrów ze stanowiskiem króla i w poniedziałek mają zapisać ostateczne decyzje.

oficjalnie zachowują rezerwę, lecz opinia wydaje się być przeciwna projektowanemu małżeństwu. Arcybiskup Canterbury ogłosił apel, w którym ostrzega duchowieństwo angielskie PRZED WYPOWIADANIEM SIĘ Z AMBROSIEM W NADCHODZĄCĄ NIEDZIELĘ.

Weekend obecny, oświadczył arcybiskup, w imię największego spokoju i rozważli, a nieobaczne wypowiedziane się na podstawie niekompletnej znajomości sprawy może wyrządzić krajowi olbrzymie szkody.

LONDYN. Według relacji ze źródeł dobrze poinformowanych wydarzenia ostatnich dni, a zwłaszcza ciągle konferencje WYCZERPAŁY MORALNIE SIŁY KRÓLA EDWARDA VIII. Jest on wyraźnie przygnębiony i nie ma wstępcz sił do zajmowania się sprawami państwowymi.

Reporterzy w pogoni za p. Simpson

LONDYN. Pani Simpson przebywa obecnie we Francji, gdzie jednak, nie wiadomo, gdyż udało się jej zmścić czynność reporterów. Gdy przy odjeździe z Rouen p. Simpson przekonała się, że ją poznano, zmieniła kurs swej podróży i zamiast udać się do Wersalu do swej przyjaciółki, poleciała siołoforowi, by jechał w kierunku Chartres. Późnym wieczorem p. Simpson zatrzymała się w Blois w Grand-hotelu, gdzie w swoich apartamentach spożyła kolację, a potem udała się na spoczynek.

Reporterzy, przekonani, że przed godz. 8 rano p. Simpson nie ruszy się z hotelu, poszli również spać, pozostawiając tylko dyżur. Tymczasem w nocy p. Simpson znikła bez śladu, odjeżdżając samochodem o godz. 3.20 w kierunku, dotąd nie wysledzonym.

Wiadomość o zmianie nastroju ludności oraz o przyjaznych dla króla manifestacjach monarcha przyjmuje ze smutnym uśmiechem. Cały dzień wczorajszy spędził król Edward w zamku Fort Belvedere w zupełnym prawie odosobnieniu. Przyjął jedynie na 20-minutowej audyencji premiera Baldwin.

Co mówią gwiazdy o królu Edwardzie VIII

W wydanym we wrześniu przez „Polskie Towarzystwo Astrologiczne“ kalendarz astrologiczny na r. 1937 znajdujemy następujący horoskop króla Edwarda VIII-go. Horoskop króla Edwarda VIII na rok 1937 jest ogólnie mało fortunny. Już u schyłku 1936 roku odczuje na brzemieniu kosmicznych wpływów, uderzających w jego sprawy osobiste, czy też ogólnopństwowe, co powtarza się jeszcze w lutym, w czerwcu, sierpniu i październiku 1937 r.

Grupa jubilatów-górników, oznaczonych w dniu świętej Barbary (4 bm.) na uroczystości w Katowicach.

Szlachetne likery Karol Mutz. Oznaczone najwyższymi nagrodami. Paryż-Elegé-Bolegna-Nice.

Pogoda na niedzielę WARSZAWA. (tel. w.) Państwowy Instytut Meteorologiczny zapowiada na dzień niedzielny ponowny wzrost zachmurzenia aż do obłoków Noca mroźnie, dniem temperatura w pobliżu zera, umiarkowane wiatry południowo-zachodnie.

Samobójstwo czeskiego dygnitarza PRAGA. Jeden z oskarżonych w toczącym się w Brnie procesie o korupcję przy dostawach podkładów kolejowych, inspektor kolejowy Emil Hiki popełnił samobójstwo, wieszając się w celi więziennej.

24 stycznia przybywa do Polski król Rumunii

Wizyta króla Karola potrwa około tygodnia

WARSZAWA (tel. w.). W kołach dyplomatycznych spodziewano się, że w drugiej połowie stycznia, a przynajmniej 24 stycznia 1937 r. przybędzie do Warszawy król Rumunii - Karol. Król Karol, który przybyć ma z oficjalną wizytą do P. Prezydenta Rzeczypospolitej, zabawi w Polsce około tygodnia.

Królowi towarzyszyć będzie m.in. zagranicznych p. Antonescu. Min. Antonescu był wistatnikiem z oficjalną wizytą w Rządzie Polskiego. Przed przyjazdem króla przybędzie do Warszawy szef sztabu głównego Rumunii, gen. Samsonowicz, który przyjedzie do Warszawy już w nadchodzący czwartek.

WARSZAWA (tel. w.). W poniedziałek wyjeżdża z Warszawy do Brukseli polska delegacja do rokowań handlowych polsko-belgijskich. Rokowania handlowe z Belgią będą miały na celu uzupełnienie istniejącego już traktatu handlowego polsko-belgijskiego przez znaczne rozszerzenie umowy kontraktowo-celnej.

ROBERT i GLORIA TO MIŁOŚNA IDYLLA MAGDY SCHNEIDER i WILLY FORST. Dziś w KINIE „RIALTO“.

Rokowania handlowe polsko-belgijskie

KAWIARNIA Specjalne naleśniki dwa zł. 0.80, małe zł. 0.70. NALBĘŻA KAWAL - Jarako dobra i tania tylko RUCHNIA JARSKA R. KALINOWSKI KATOWICE, ulica Dąbrowska 16, róg ulicy św. Jana.

27 TYS. OCHOTNIKÓW FRANCUSKICH W ARMII MADRYCKIEJ. PARYŻ. W kołach francuskiej partii ludowej Doriot'a oświadcza, że obecnie walczy pod rozkazami oficerów sowieńskich w szeregach komunistów hiszpańskich 27 tysięcy Francuzów, t. j. stan dwu dywizji. Códziennie wysyła się do Hiszpanii nowych ochotników.

Mimo wielkich strat powstańcy nie zaprzestają ataków na Madryt

RABAT. Radiostacja w Tetuanie zapewnia, że w szeregach rządowych walczy już w obecnej chwili

Z GÓRĄ 20.000 OBYWATELI SOWIECKICH.

Według wiadomości, otrzymanych przez tę radiostację, wojska powstańcze, nie ustające w wysiłkach przełamania frontu madyryckiego, zwłaszcza na odcinkach Pozuelo i Mondoa, są za każdym razem z wielkimi dla siebie stratami odparte przez milicję i brygadę międzynarodową. Artyleria rządowa ostrzeliwała nie tylko wszystkie pozycje przeciwnika na odcinkach Torrecillas i Casa del Campo. Na froncie asturyjskim, prócz niezbyt ożywionej akcji w okolicy Grado, nie zaszło nic istotnego.

WALENCJA. Hiszpańska agencja rządowa donosi: Oddziały powstańcze, nie ustające w wysiłkach przełamania frontu madyryckiego, zwłaszcza na odcinkach Pozuelo i Mondoa, są za każdym razem z wielkimi dla siebie stratami odparte przez milicję i brygadę międzynarodową. Artyleria rządowa ostrzeliwała nie tylko wszystkie pozycje przeciwnika na odcinkach Torrecillas i Casa del Campo. Na froncie asturyjskim, prócz niezbyt ożywionej akcji w okolicy Grado, nie zaszło nic istotnego.

OKRETY POWSTANCZE OSTRZELIWAŁY NIEKTÓRE ODCINKI WYBRZEŻA, CHCĄC OGNIEM ARTYLERYJSKIM OSŁONIĆ WYLADOWANIE SWOICH STATKÓW.

Akcja ta została sparaliżowana przez lotnictwo rządowe. Na odcinku Santander oddziały milicji zdobyły miejscowości Torelle i Murilla, mające duże znaczenie strategiczne, jako punkty wyjściowe do przyszłej ofensywy. Ewakuacja ludności cywilnej w Vitoria trwa. Na froncie aragońskim rozproszono

silną koncentrację wojsk powstańczych, które, cofając się, pozostawiały na pięciu boju 200 zabitych i dużą ilość materiału wojennego.

MADRYT ZARZUCONY BOMBAMI Z 30 WIELKICH SAMOLOTÓW.

PARYŻ. W ciągu przedpołudnia odbyły się dwa naloty samolotów powstańczych na Madryt, po południu zaś pojawiło się

nad miastem aż 30 wielkich samolotów. Celem ich ataków były umocnione pozycje czerwonych w zachodnich dzielnicach miasta

WSKUTEK WYBUCHU CIĘŻKICH BOMB ZAWALIŁO SIĘ KILKA DOMÓW PRZY PASEO DE ROSALES.

Zbombardowana została również ufortyfikowana dzielnica Arguelles.

Wielki samolot niemiecki w drodze do Hiszpanii uległ katastrofie

GRENOBLE W okolicy Grand Bornand w górnej Sabaudii spadł wielki samolot niemiecki. Samolot zeszłał się do głębokiego wąwozu. Jest to wielki aparat transportowy o 20 miejscach. Prawdopodobnie przyczyną katastrofy była burza śnieżna w której aparat wpadł. Samolot został zupełnie zdemontowany. Żadnego z członków załogi dotychczas nie zna

leżono. Jak przypuszczają załoga składała się z pilota radiotelegrafisty i mechanika Osoby, które zdołały dotrzeć do szczątków aparatu znalazły w kabynie pewną ilość odczynników chemicznych w języku hiszpańskim. Na odczynnikach widnieje znak 5-ciu strzał Odczynnik kończy się słowami: „Artuba Espana” (Powstań Hiszpanio!)

FUJIRA damskie i męskie
kurki, kołnierze, liwy, w znanych z pierwszorzędnej jakości gatunkach i dobrym kroju po niskich cenach — poleca
HANDEL-FUTRA
Kafowice, ul. 3-go Maja 4 — Tel. 348-52

Niespodziewany atak lotniczy wojsk rządowych

WALENCJA. Hiszpańska agencja rządowa zamieszcza następujący komunikat ministerstwa lotnictwa: Dziś w godzinach porannych eskadra rządowa zniszczyła na lotnisku Naval Moral 10 3-motorowych i 2 jednomotorowe samoloty powstańcze. Około południa eskadra rządowa złożona z 51 dwumotorowców zaatakowała lotnisko wojskowe w Seville, gdzie znajdowało się 9 wielkich i 16 małych aparatów. Wkrótce po tym, eskadra ta obrzuciła bombami lotnisko cywilne, gdzie znajdowało się 25 nieprzyjacielskich samolotów.

W czasie akcji eskadra rządowa zaatakowana została przez 5 myśliwskich samolotów powstańczych. Pomimo silnego ostrzelania przez artylerię przeciwniczką eskadra powróciła do swojej bazy, nie utraciwszy ani jednego samolotu.

KINO „RIALTO“
Dziś nadzwyczajny nadprogram: Specjalny reportaż z uroczystości 10 11 listopada w Warszawie oraz wzięcie udziału w Marszałkowie
E. ŚMIGLEMU - RYDZOWI.
500.000 osób uczestniczyło na rewii zmortyzowanych oddziałów.

Francuskie siły zbrojne odeprą każdą napaść na Anglię i Belgię

PARYŻ. W toku dyskusji w Izbie deputowanych na temat ekspozycji ministra spraw zagranicznych na ataku prawniczo-polskiego Dupont'a, który krytykował rząd za uleganie wpływom komunistycznym i który zażądał, że rząd p. Bluma pokłóci Francję z Niemcami, przystąpił, zabrał głos min. spraw zagran. Delbos. Mówca zaznaczył, że wszyscy stłknie wszelkie francuskiej polityki zagranicznej zażądają do złokalizowania i ugaszczenia pożaru hiszpańskiego. Francja potrafi bronić swoich praw i swych interesów. Rząd stoi na stanowisku, że

PRZYJAZŃ ANGLII Z FRANCJĄ JEST FILAREM POKOJU EUROPEJSKIEGO.

Mówiac o tej przyjaźni minister powie dzisiaj w następującym: — Oświadczam w imieniu rządu francuskiego, że

WSZYSTKIE SIŁY FRANCJI NA LĄDZIE, MORZU I W POWIETRZU BYŁYBY SPONTANICZNIE I NIEZWŁOCZNIE UŻYTE DLA OBRONY WIELKIEJ BRYTANII W WYPADKU NIESPROWOKOWANEJ NAPASCI TOSAMO MOGĘ POWIEDZIEĆ O BELGII!

W ciągu dalszego przemówienia min. Delbos wywypuklił znaczenie

PRZYJANI I SOJUSZY POLSKO-FRANCUSKIEGO.

Podróż gen. Gamelin do Warszawy, a następnie przybycie Marszałka Śmigłego-Rydza do Paryża i ostatnia wizyta min. Becka i mocny węzły łączące oba kraje i ożywiły dawną i wypróbowaną sympatię obu narodów.

W Akazaka, w Japonii, miał miejsce osobliwy meeting — panów z brodami. Przedmiotem ogólnego podziwu nawet wśród tych brodaczy, był 72-letni Japończyk Kato, którego broda, jak to widzimy na zdjęciu, posiada trzymetrową rozpiętość.

PRZEMYSŁAWKA woda kolońska o smacznej — dobrowolnej jakości — Henryk Zab Poznań — stosowny podarek — zwiastkowy

Papież chory

LONDYN. Agencja Reutera donosi z Rzymu, że na skutek niedyspozycji papieża wszystkie audyencje zostały wstrzymane na czas nieokreślony. Ojcu Świętemu dolega silnie spuchnięta noga. Lekarze i otoczenie nie wykazują większego zaniepokojenia.

Trwające dwa tygodnie uroczyste modlitwy, w których rozpamiętaniu wziął udział Ojciec Święty, zakończyły się bez jego udziału. Wczoraj rano kardynał Pacelli, odczytał orędzie Ojca Świętego, w którym wyraża on swój żal z powodu niemożności uczestniczenia w zakończeniu uroczystych modłów. Przytoczony lekarz nie opuszcza ani na chwilę Ojca Świętego.

Tragiczna walka kłusownika z odyńcem

BRZEŚĆ N. BUGIEM. W lasach Radziwiłłowskich w powiecie Stolińskim pojawiło się ostatnio dużo dzików. Mieszkaniec wsi Chorski, Lisowiec wraz z kilku towarzyszami wybrał się na polowanie na te zwierzęce z posiadłym nieprawie karabinem. Po paru kilometrach

marszu znaleźli się oni oko w oko z odyńcem. Lisowiec strzelił, chybił i rozjuszone zwierzę rzuciło się na kłusowników, którzy ratowali się ucieczką. Odyńcem dogonił Lisowca i straszliwie go poszarpał. Poraniony kłusownik w stanie beznadziejnym odwieziono do szpitala.

Napiecie stosunków między Japonią a Chinami rośnie

TOKIO Agencja Domei donosi, że napięcie stosunków między Chinami a Japonią z powodu utknięcia rokowań nankińskich na martwym punkcie, wywołuje zaniepokojenie w tokijskich kręgach politycznych. Wczoraj odbyła się konferencja międzyministerialna z udziałem przedstawicieli ministerstwa spraw zagranicznych, wojny i marynarki, na której omawiano zagadnienie chińskie. Prasa japońska ostro atakuje minister-

stwo spraw zagranicznych, zarzucając mu zbyt łagodną politykę wobec Chin. Dzienniki twierdzą, że obecny impas w stosunkach chińsko-japońskich został spowodowany wysiłkami rządu japońskiego, aby sporne kwestie z Chinami rozstrzygano na drodze dyplomatycznej bez uciekania się do siły zbrojnej. Dzienniki sądzą, że istnieją tylko dwie możliwości: albo utworzenie faktu dokonanego przy użyciu siły zbrojnej, albo odwrót.

Również listopad wykazał nadwyżkę budżetową

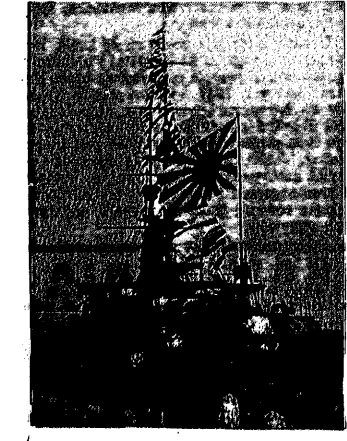
WARSZAWA (tel. wł.) Ministerstwo Skarbu ogłosiło zamknięcie rachunkowo — skarbowe za listopad z którego wynika że miesiąc ten przyrósł nadwyżkę budżetową w sumie ponad 1 i pół miliona zł. Łącznie w ciągu pierwszych 8 miesięcy budżetowych rb a wiece od kwietnia do listopada osiągnięto nadwyżkę budżetową w sumie około 2 milionów złotych. Stanowi to bardzo znaczna poprawę sytuacji w porównaniu z ubiegłym rokiem budżetowym. W tych bowiem miesiącach (od kwietnia do listopada) 1935 r. zamontowano niedobór budżetowy, przekraczający sumę 219 milionów złotych

UKŁAD ROLNICZY POLSKO-FRANCUSKI WCHODZI W ŻYCIĘ.

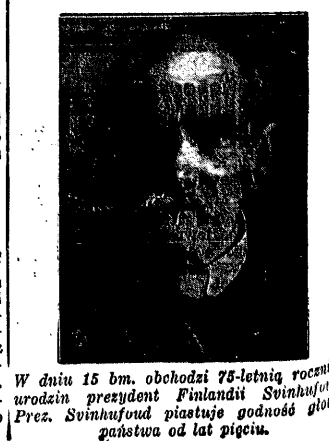
WARSZAWA (tel. wł.) Wprowadzony został częściowo w życie układ rolniczy polsko-francuski który był podpisany 20 lipca rb razem z umową handlową i rozrachunkową. W związku z tym wchodzi w życie znizka cel dla całego szeregu produktów rolnych wywozonych z Polski do Francji

NA DRUGIM MIEJSCU PO ANGLII.

BERLIN Według ogłoszonych tu danych Niemcy zajmują na świecie drugie miejsce po Anglii w dziedzinie budowy jednostek morskich. Ogólny tonaż statków niemieckich, budowanych w budowie, przekracza 450 000 ton. W trzecim kwartale rb stocznie niemieckie wykończyły ogółem 60 statków z czego 30 przypadła na zamówienia niemieckie

Na japońskim okręcie wojennym „Mikasa”, który brał udział w wojnie rosyjko-japońskiej (r. 1905) urządzono muzeum pamiątek wojennych.

W dniu 15 bm. obchodzi 75-letnią rocznicę urodzin prezydent Finlandii Svinhufvud. Prez. Svinhufvud posiadał godność głowy państwa od lat pięciu.

Na drodze do Izby Pracy

Zagadnienie Izby Pracy jest w Polsce od dawna szczególnie aktualne, od czasu zwłaszcza, gdy ministerstwo, w którym są srodzkodowane sa elementy polityki społecznej Państwa, doszło do przekonania, że realizacja idei Izby Pracy powinna nastąpić. Już w r. ub. odbyła się na terenie tegoż ministerstwa wielka narada z przedstawicielami ruchu zawodowego nad zasadniczymi założeniami Izby Pracy. Opinie — jak wiadomo — były podzielone zarówno co do

leży główna przyczyna, dlaczego przy jednolitej opinii o konieczności wprowadzenia w życie Izby Pracy nie znalazły one do tego warunków realizacji.

Na czym polegały różnice poglądów? Wobec tego, że bodaj zastrzeżeń wyrażały się w kierunku, że Izba Pracy powinna być organem, który w sposób jednoznaczny i wyraźny do magać się o sprawy, w sposób postawiania Izby Pracy, pracowników zorganizowanych w związkach zawodowych. Nadzór państwowy wedle dalszego postulatów pracowników myślowych miałby być sprawozdany wyłącznie do kontroli formalnej.

Jednocześnie jednak warto zaznaczyć, że niemal równocześnie z ujawnieniem tych postulatów zorganizowani w te samej organizacji pracownicy w Poznaniu domagali się nadzoru Izby Pracy nad związkami — i z tego nadzoru czynią jedno z naczelnych zadań Izby.

A zatem nawet w łonie jednej organizacji zawodowej nie ma zgodności poglądów.

Klasowy ruch zawodowy, wypowiadając się w zasadzie za Izbami Pracy, domaga się utworzenia na całe Państwo jednej tylko Izby Pracy, do której przedstawiciele by byłiby powoływani w drodze równych, bezpośrednich i proporcjonalnych wyborów. Chce on zatem z Izby Pracy uczynić przedstawicielstwo całego świata pracy, a nie tylko związków zawodowych. Izba Pracy wedle tej koncepcji miałaby uprawniać do przetrwania daleko idące, gdyż bez jej zгоды nie

mogłyby być wydane żadne ustawy, dotyczące spraw pracowniczych. Byłby to więc osobny parlament dla wywierania wpływu nie tylko na politykę społeczną, lecz i gospodarczą.

Inny jeszcze odłam ruchu zawodowego chciałby wyposażyć Izby Pracy w kompetencje organizacji wyższego stopnia od związków zawodowych, organizacji kierującej ruchem zawodowym.

Z PROJEKTÓW TYCH WIDAC, ŻE STWORZENIE Z NICH SYNTETYZU JEST RZECZĄ NIEMOŻLIWA.

Mamy bowiem do czynienia z zasadniczo różnymi poglądami co do istoty, zadań i zakresu działania reprezentacji interesów świata pracy.

Tym jeszcze trudniej o drogę do porozumienia pomiędzy tymi poglądami, że postuлаты poszczególnych odłamów ruchu zawodowego w dziedzinie Izby Pracy noszą cechy ogólnikowości. Poza pracownikami u myślowymi żadna z organizacji nie wyszła poza sformułowanie bardzo ogólnych przesł. Tymczasem sprawa organizacji Izby Pracy wymaga ściśle sprecyzowanych i nie na suwających wątpliwości określeń, zadań i środków.

A przecieł Izby Pracy są koniecznością stwierdzona i musza być powołane do życia — nie dla wygody, czy ułatwienia życia takiej czy innej grupy zawodowej, lecz dla świata pracy i Państwa.

zakresu kompetencji Izby Pracy jak też i jej organizacji. — Rozwinięta się jednak dyskusja na temat dyskusja, która u jawiła miediodokrotnie niedostateczną znajomość istoty prawnej tych instytucji. Ponieważ opracowany już projekt ustawy o Izbach Pracy wejdzie w najbliższym czasie pod obrady Izby Ustawodawczej, a przedtem jeszcze poddany zostanie rozważeniu przedstawicieli świata zawodowego, w daję się rzeczca celowa, aby

BEZ UPRZEDZEN I NAMIEŃNOŚCI ROZWAŻYĆ ISTOTĘ IZBY PRACY.

Pochodzenie Izby Pracy wywodzi się w prostej linii od samorządu zawodowego gospodarczego, który rozwinięta się i ustalił w postaci znanych Izb przemysłowo-handlowych, rzemieślniczych i rolniczych. Izby te miały być organami pomocniczymi Państwa, źródłem informacji oraz doświadczonych, potrzebnych dla działalności Państwa przy wykarczaniu w interesy danej grupy zawodowej lub świata gospodarczego. Konieczność posiadania stałego ośrodka rzeczo-

ROBERT i GLORIA
 NAJWSPANIALSZA KOMEDIA MUZYCZNA
 MAGDA SCHNEIDER i WILLY FORST
 w KINIE „RIALTO”.

znawców, oraz poczucie prawa do aktywnego udziału w życiu publicznym warstwy pracowniczej i chęć przyłączenia do tego udziału tych warstw przez czynniki kierujące Państwem.

KAZALO IDEJ IZBY PRACY WYSUNAC JAKO ZAGADNIENIE WAZNE I PILNE.

Izby Pracy mają zatem być reprezentacją interesów świata pracy fizycznej i umysłowej. Mają one prawo reprezentowania wobec Państwa, tak i wobec innych czynników zarówno zewnętrznych jak wewnętrznych opinii, postulatów i potrzeb całej reprezentowanej przez nie grupy pracowników.

Reprezentować interesy — nie znaczy tylko ujawniać je, lecz znaleźć też dla nich zrozumienie i uznanie oraz możliwości realizacji. Muszą one zatem obejmować, poza własnymi przedstawicielami, zespoły ludzi, środków i uprawnień, mających służyć przedstawicielstwu, mających wykonywać jego uchwały i wprowadzać je w życie.

W ten sposób Izby Pracy — wzorem przesła innych Izb, uzyskują udział w administrowaniu spraw i stosunków, dotyczących reprezentowanych przez nie interesów.

W różnych państwach różnie się wyraża. W niektórych Izby zawodowe gospodarze ustąpiły miejsca nowemu ustroju życia gospodarczego, opartemu na zasadach czysto korporacyjnych, w innych zaś zachowując pierwotną formę, wykazują tendencje, zmierzające do przekształcenia się w organa samorządu korporacyjnego danej grupy.

JAK WIADOMO, SPRAWA IZBY PRACY JEST NAPOTKALNA SIĘ W SPOŁECZESTWIE NA POWAZNIEJSZE SPRZECIWI.

Wierzący pracownicy uważają prawie jednoznacznie powołanie Izby Pracy za palącą konieczność. Reprezentant rzemiosła wyprzedził się za nimi, mówiąc, że rzemiosło uważa je za „niezbędne ogniwo w naszej strukturze gospodarczej”. Podobnie jest i w rolniczym świecie.

Istnieje więc jednolita opinia co do konieczności powołania Izby Pracy.

NATOMIAST RÓŻNE SA I SPRZECZNE POGLADY CO DO TEGO, JAKIE MAJA BYĆ WYKONAWCZYM I Kształty W POLSCE

Na marones e

Kto fałszuje?

„Kurier Poranny”, czy „Ilustrowany Kur'er Codzienny”

Między warszawskim „Kurierem Porannym” a krakowskim „Ilustrowanym Kur'erem Codziennym” toczy się od dłuższego czasu zażarta polemika, która ostatnio znalazła się w takiej fazie, że oba pisma wzajemnie zarzucają sobie fałszerstwo dokumentów. Zaczęło się od tego, że „Kurier Poranny”, chcąc udowodnić, że „Il. Kurier Codzienny”, nie zawsze był taki „pilsudczykowski”, za którego się podaje, przytoczył treść kilku wiadomości, zamieszczonych przez „Il. Kuriera Codziennego” w pierwszych dniach po przewrocie majowym w r. 1926. Z wiadomości cytowanych przez „Kuriera Poranny” wynikało, że „Il. Kurier Codz.” już po zwycięstwie Marszałka Piłsudskiego odnosił się do faktu „rewolucji wrogo, podając m. in. wiadomości, jakoby w Warszawie powtarzali się wypadki strzelenia do Marszałka ze strony ludności cywilnej.

„Il. Kurier Codz.” zaprzeczył kategorycznie tymi rewelacjom, a nawet dał zajęcie fotograficzne swych ówczesnych tekstów redakcyjnych. W związku z tem „Il. Kurier

Codz.” zarzucił „Kurierowi Porannemu” sfałszowanie tekstów w celach oszczerczych.

W odpowiedzi na to „Kurier Poranny” w ostatnim swym numerze przynosi też zdjęcie fotograficzne. Jedno z nich na przedstawia autentyczny tekst „Il. Kuriera Codz.” z 18 maja 1926, a drugi rzekomy „ostatni, sfałszowany przez „Il. Kuriera Codz.” w tym celu, by wykryć się od zarzutu postawionego przez „Kurier Poranny”.

Czytelnik postronny, obserwujący tę niesamowitą wojnę polemiczną jest zupełnie zdziwiony i zdemoralizowany. Sądziemy przeto, że ten bardzo nieprzyjemny i demoralizujący spór powinien być oddany pod rozstrzygnięcie albo sądu, albo jakiegos nie zastrzeżonego grona osób. Istnieją przecieł w bibliotekach autentyczne rękopisy „Il. Kuriera Codz.”. Łatwo więc będzie zbadać, kto „fałszuje”.

W interesie zdrowia atmosfery publicznej sprawa ta powinna być gruntownie wysłuchana.

NA BIELIZNIE POŚCIELOWA

ARLEN
 Patent No. 11009
PIŁOTNO PIERSZCZORZEDNEJ JAKOŚCI NA WYKWINTNA BIELIZNE POŚCIELOWA.
 Bez apretury
 Ogładkiej i lśniącej
 Po wierschni
 Bez męskku
 Nie brudzi się
 I pierze się łatwo
 Zwiększona trwałość tkaniny.
 Wyrób firmy
Bracia CZECZOWICZKA ANDRYCHOW
 Do nabycia we wszystkich, składach białawnych.

Co Wy na to?

Zagłada polskiej kiełbasy

Rugowanie wszystkiego co polskie na Śląsku Opolskim nie jest dla nas nowina. Ale nie przypuszczaliśmy, że akcja germanizacji nazw polskich będzie tak wszechstronna, iż nie pominie nawet... jatek mięsnych.

Oto dowiadujemy się z łamów „Oberschlesische Volksstimme”, że dla jednolitości terminologii wyrobów masarskich począwszy od obowiązków (!) nowe nazwy, a nie te, jakie przyjęły się w dotychczasowych zwyciężach handlu mięsem. I tak: „Rohe Polnische” nazywa się odta — Rohe Mettwurst, Krakauer, roh — Oberschlesische, roh, a Krakauer, gekocht — Oberschlesische, gekocht”.

Wszystkie gospodie mają za obowiązek wyuzczenia się tej terminologii i ścisłego jej przestrzegania, żeby nie było... nieporozumień.

Jednym słowem polska kiełbasa stanęła Niemcom w gardle i... czyni zamieszanie w totalnym posłannictwie Trzeciej Rzeczy.

IPSYLON.

Wiosenne Targi Lipskie

Wiosenne Targi Lipskie w roku 1937 odbędą się w okresie od 28 lutego do 8 marca, włącznie. Targi próbek zamknięte będą 5 marca, targi tekstylne i odzieżowe 4 marca. Wielkie targi techniczne i budowlane trwać będą do 8 marca włącznie z wyjątkiem dołączonych do tych targów działów fotograficznego, kinematograficznego i optyki. Te trzy działy zamknięte zostaną w dniu 5-go marca rb.

EMULSJA TRAWNA SCOTTA
 doskonała odżywka witaminowa dla dzieci

Kontyngenty na przywóz węgla do Austrii

Kontyngenty na przywóz węgla do Austrii w miesiącu grudniu ustalone zostały na globalna sume 104,000 ton wobec 110,595 ton w listopadzie rb. Największy kontyngent — przyznano Polsce, mianowicie 66,500 ton wobec 70,250 t. w listopadzie rb., a cze-
 tyngent kompensacyjny za towary austriackie.
 Ogólny kontyngent na przywóz koksu ustalony został na 17,000 ton wobec 30,000 t. w miesiącu poprzednim. Z powyższej cyfry przypada na koks z Polski 3,110 ton

NABYWAJĄC CEDIB'A POMADKĘ DO UST WYKAŻE PANI SWÓJ DOBRY GUST

ko 54,500 ton (57,600 t.) przypada na węgiel kornosiński 4,12,000 t. (12,650 t) na węgiel z Zagłębia Dąbrowskiego. Prócz tego Polska otrzymuje specjalny kontyngent w wysokości 8,500 ton, czyli w tej samej wysokości co w listopadzie rb., jako t. zw. kontyngent kompensacyjny 600 ton (600 t).

MEBLE
 najtańsze, najdogodniejsze jak zawsze
w ŚLĄSKIEJ CENTRALI MEBLI
 Katowice, ul. Francuska 1
 róg M. Piłsudskiego i M. 1936
 5923

„Mała reforma” świadectw przemysłowych

W najbliższym czasie projektowane jest odbycie w ministerstwie skarbu konferencji poświęconej sprawie reformy świadectw przemysłowych. Na konferencji z udziałem samorządu gospodarczego mają być przedyskutowane możliwości przeprowadzenia tej reformy na razie w ograniczonym stopniu w zakresie.

Człowiek nie wie z czego tyje...

Po odczycie w katowickim Towarzystwie Higienistów

W ub. środę odbyło się w siedzibie Stowarzyszenia Lekarzy w Katowicach zebranie lekarzy i higienistów na którym dr. K. Stawarski wygłosił niezwykłe aktualny i interesujący odczyt pt.: „Warunki sanitarno-handlu i przemysłu piwowarskiego w Katowicach”.

Doskonałe ujęcie zagadnienia poparte prawdziwymi przykładami z naszego miasta wywołało żywe zainteresowanie i dyskusję wśród licznie zebranych lekarzy.

Szkoda, że tylko lekarzy! Odczytu tego powinni byli wysłuchać nie tylko lekarze, którzy leczą choroby będące b. często skutkami niehigienicznych warunków ale jak najszerze warstwy społeczeństwa jak i tych, którzy nabywają towary w antysanitarnej urzędowych sklepach i mają tym samym możliwość łatwiejszej i skuteczniejszej walki z brudem. Handel piwowarski jest klęską sanitarną godzącą w interes zdrowia publicznego, która musi być zwalczona nie tylko przez władze sanitarne z uwagi na wymogi oby-

wiązujących przepisów sanitarnych, ale przede wszystkim z uwagi na społeczne i w szczególności na zdrowie i życie społeczeństwa w jego do- brze pojętym interesie.

Po odczycie realnie stawiającym zagadnienie sanitarnych warunków handlu i przemysłu piwowarskiego śmiało można powiedzieć, że czło- wiek nie wie z czego tyje...

Prelegent na poparcie swych wywodów przed- stawiał zebranym kilkanaście przykładów, z któ- rych jeden pozwolił sobie przytoczyć.

Jedną z lepszych jadłodajni położoną w nie- dalekim sąsiedztwie rynku. Na parterze w jadal- ni trudno znaleźć poważniejsze uchybienia, pomjaw zaś zostają usunięte z względu na przeby- wającą tam wcale liczna publiczność.

Większe zainteresowanie wywołują piwnice pod jadłodajnią w których przygotowuje się po- trawy dla gości i przechowuje produkty spoży- cze. W kuchni odpada tynk od sufitu i to akurati w miejscu, w którym może wpaść do otwartych naczyń z potrawami. Personel pracujący w ku- chni jest brudny i odkryty wie własne brudne ra- tuchy. Podłoga w kuchni silnie zamieszczona i zabłocona. Spłaznina zaopatrzona małym o- kienkiem od strony bardzo ruchliwej i stale za- kurzonej ulicy. Okienko to jest wybitnie brudne. W lecie wymiennie się szyby, a zostawia jedynie gęstą siatkę, przez którą do wnętrza piwnicy dostają się tłumy kurzu osiadające na prze- chowywanych produktach. W czasie pierwszych oględzin sanitarnych stwierdzono, że ciasto na- makaron rozłożono na pakach ustawionych przed oknem, wobec czego ciasto pokryte było wyraźną warstwą kurzu ulicznego. Innym razem stwierdzono, że mięso przechowywane dla gości leżało na brudnych skrzyniach i deskach i przy- leżało do brudnych ścian. Szały i regaly brudne, a towary porzucone chaotycznie. Na jednej z- potraw myśi kał, Rosoly i mięko przechowywa- no w brudnych i poobitych wiadrach i naczyn- iach. W remizie przylegającej do kuchni zauwa- żono doskonale utnuzonego szcztura smacznice za- jadającego resztki kuchenne. Na podwórzu otwarte naczynie z pomijaną dostępną dla- szczerów mysz i wszelkiego robactwa...

Obrazek jędzy w wielu i jakże wymowny. Nie więc dzwonek, że reiterat wywołał oś- wiać dyskusję w czasie której poruszano in- nymy sposoby walki z brudem i brakiem sani- tarnych warunków w handlu piwowarskim. Jako jeden z najskuteczniejszych środków wymie- nił ujawnianie w prasie tych przedsiębiorstw i placówek handlowych, które nie odpowiadają wymaganiom warunkom sanitarnym i propagan- dzie higieny wśród szerokich warstw społeczeń- stwa.

Zagadnieniem poruszonym w referacie Dra Stawarskiego poświęcimy w najbliższym czasie- więcej miejsca.

LOOPING Z ZAKOCHANYMI

„Kiedys — opowiadał Bill o innej przygo- dzie — słyszę podczas lotu, jak młoda para gwałtownie się sprzecza. Słyszę, jak zaledwie 18 letnia żona krzyczy: „Jesteś tyranem. Je- szcze jedno słowo, a wyskoczę!” Przez chwile- jeszcze słucham, jak sobie dogryzają i w końcu postanawiam ich pogodzić. Kilka chwytów i samolot znalazł się w loopingu. Kiedy wyrówna- łem maszyny, obejrzałem się dyskretnie za sie- bie: czupurna parka siedziała przytulona do siebie, spleciona w czułym uścisku. Ale kto? bę- dzie godził ich przy pomocy loopinków, gdy w przyszłości będą skakać sobie do oczu?”

LOT DLA REKLAMY

Nazwiska sławnego tenora młody pilot nie chciał zdradzić. Dyskrecja należy do jego za- wodu. Ale bliższe szczegóły posłubnej podróży spiewaka, którego znała wszyscy kinomanii, opo- wiedział: — Miałem do polecenia do Londynu, nie sławną małżonką z Le Bourget do Londynu. Oczywiście samolot obleciał kamora fotografic- zną, aby uwiecznić to tak epokowe wydarze- nie. Tenor czuł się w swoim żywiole. Współ- ła na skrzydła samolotu, skąd śpiewał swi- łał. Kiedy przebieł filmowy. Minęła dobra godzina, zanim mogliśmy wystartować. Wystrubowa- łem się w górę i już chciałem skierować się w

stronie Anglii, gdy usłyszałem w słuchawce Na- zalny głos sławnego tenora: „Proszę wyłado- wać. Muszę wystąpić!” Okazało się, że mój pa- sażer drżał dostojnie na myśl o przelecie nad morzem. W kilka chwil później wyładowałem w ustrojnym miejscu obszerne lotnisko, a sławny tenor wyjechał w podróż posłubną z- jakiejś małej, obskurnej stacyki.

— W takim razie nie rozumiem, po- co zajmuje się złodziejami — zauważyła, krzywiąc i ożkosznie uster- ka narzeczona Releckiego, Gisla Walewska.

— Nie zrozumiem alaa mnie. On zajmuje się tylko tra- kiami sprawami, w których policja okazuje się bez- silną. Czytaliście może w polskiej prasie o kradzieży naszyjnika żony maharadży? To on odnalazł, a nie bo- racz zamian ani grosza.

Oczy kobiet błysnęły zainteresowaniem.

— Niech go pan tu przyprowadzi — zwróciła się do Releckiego Lena. — Nie wd.alam jeszcze prawdzi- wego detektywa.

— Bardzo chętnie — zgodził się — ale pod wa- runkiem że pozwolić mi pójść na pokera.

— Dam ci urlop na całe dwie godziny — rzekła w odpowiedz Gisla.

— Dziękuję. — W oczach Jerzego zapalił się ognik- hazardu. — Na chwilę... pardon.

Podniósł się, poszedł w kierunku detektywa.

Ten nieznanie obserwowal salę. Zdążył już ode- brać kilka obowiązkowych spojrzeń siedzących przy innych- stołkach pań i rozmyślał, która z nich poprosić do tan- ga. W pewnym momencie poczuł, że ktoś dotyka jego ramienia.

Odwrócił się.

— Good evening — mister Baker!

Detektyw wstał. Twarz mówiącego wydała mu się- skądś znajoma.

— Good evening mister... — Relecka — dopowiedział Jerzy — With Cam- bridge.

— O... How are you?

— Thanks qu te well, and you?

— Thank you, ery well. You are Pole?

— Yes, mister Baker.

Święta za pasem
Centra
czas zakupić
wyroby nasze

„Pierwszy pocałunek” pomysłowego Billa

Lot posłubny bez niego — Sprzeczka małżeńska w obłokach

Na lotnisku londyńskim w Croydon zwraca na siebie uwagę mały, srobrzysty płatowiec, zię- nący prawie w cieniu olbrzymich kilimotoro- wych maszyn pasażerskich. Mały ten ptak sta- łowy służy wyłącznie do lotów posłubnych. U- wozu wyłącznie w pierwszą podróż szczęśliwe- pary nowożeńców.

Pilotem i zarazem właścicielem małej ma- szyny jest Bill Glenton, przystojny, smukły mę- dzyna, podobny nieco do ministra Edena, z któ- rym zresztą przyjaźnił się za czasów szkolnych w Eton. Kilka miesięcy temu jeden z jego przy- jaciół zwierzał mu się, że poznał śliczną dzie- wicę, która jednakże na ślub chce zgodzić się pod jednym warunkiem: że ją pocałuje po raz pierwszy na wysokości 2000 metrów. Wiadomo, kobiety nieraz stawiają jeszcze większe żądania. Otóż tę przysługę Bill Glenton mógł wyświad- czyć swemu przyjacielowi. Patent lotniczy po- siadał w kieszeni. Wypożyczył więc samolot i u- widził młodą parę w przestworzu.

Ten pierwszy lot nasunął Billowi myśl, któ- rą natychmiast zrealizował. Cały swój skrom- ny majątek ułokował w awionetce, którą prze- znaczyl wyłącznie dla lotów „posłubnych”.

POMYSŁ OKAZAŁ SIĘ BARDZO DOBRY.

Zamówienia na loty posypały się jak z rogu ob- fitości. „Pierwszy pocałunek” tak ochrzcił swój- aparat — zajęty jest na wiele dni naprzód. Mł- demu Billowi sprawa kłopot tylko jedno pyta- nie, Kiedy pojawi się konkurent?

Podczas swych lotów z nowożeńcami Bill- miał niejedną wesołą przygodę. Już trzeciego- dnia swej nowej działalności spotkało go nie- zwykłe zdarzenie, o którym tak opowiada:

„Para nowożeńców zamówiła mój awionet- kę na godz. 11. Ale zbliżało się już południe, a

nikt się nie zjawiał. Nagle podbiegła do mnie- uroczka, skłócenie piękna pani.

— Lecimy! — rzuciła w pośpiechu. Pomo- głem jej zająć miejsce w wygodnej kabine, zaz- droszcząc w duchu młodemu małżonkowi tak- cennego skarbu. Kiedy następnie stanąłem obok- aparatu, w oczekiwaniu drugiego pasażera, za- pytała ostro:

— Dlaczego pan nie startuje?

— A mąż?

— Nie panu do tego! — brzmiała nerwowa- odpowiedź.

Istotnie, nie powinno to mnie wrzuczać. Wy- startowałem i poleciałem do Francji. Podczas- lotu kilka razy obróciłem się dyskretnie i do- strzegłem, że

MŁODA PASAŻERKA WALCZY ZE- LŻAMI.

Byłem zły: kobiety zawsze musza kochać ta- kich mężczyzn, którzy nie są godni ich miłości.

Kiedy wyładowałem w Le Bourget, uścisnę- ła silnie moją dłoń i rzuciła pytanie, które mnie- zaskoczyło:

— Czy ja podobam się panu?

Nie mogłem zaprzeczyć.

— Jest pan wolny?

— Tak! — musiałem przyznać.

— Ożeniłby się pan ze mną?

Ostatnie pytanie tak mnie zaskoczyło, że za- brakło mi słów. Ale młoda lady domagała się- skwałtownie jasnej odpowiedzi: — tak albo nie?

Zdawało mi się, że śnię, że znajduję się je- szcze w obłokach. Ta wspaniała blondynka w- drożecennych sobolach chciała zostać moją żo- ną? Nie pytałem, kto ona, jakie powody skła- niają ją do takiego kroku. Była tak piękna, że- bez namysłu odpowiedziałem: Tak. Otrzymałem- za to jedno słówko gorący pocałunek, po czym

— Jan może jechać do domu. Wróć taksówką — rzekł metalicznym głosem. — Dobranoc.

S skierował się do drzwi kabretu. Mną klaniają- cego się portiera, znki w szatni. Na jego widok szat- niarka, młode, uroczę blond dziewczę, którego nie- malowana twarzyczka wyraźnie kł dowała z opinią, jaką- mają nocne lokale — zarumieniła się.

— Pan dziś wyjątkowo późno — zauważyła, wrę- czając numerki.

Mężczyzna spojrzal na nią przyjaźnie.

— Zaspalem — odparł — a stęskniła się pani za- mną? — spytał ciepło, uśmiechając się.

Dz ewczyna zarumieniła się jeszcze bardziej.

Kłopotliwą sytuację przerwał nowy gość, zdejm- jąc palto. Nasz bohater poszedł do lustra.

Był to młody, na oko 30-letni mężczyzna, o kla- sycznych rysach twarzy, okolonej falą czarych jak- heban włosów. Z elone jak szmaragdy oczy zdradzały- niezwykłą inteligencję, a wysoka sylwetka i sprężysty- krok kazali się domyślać zapożonego sportowca. Po- prawil sobie włosy i prowadzony przez kelnera — wszedł na salę. Szedł z wysoko podniesioną głową, n e- zwracając uwag, na bawących się. Wreszcie kelner za- trzymał się, wskazując mu miejsce.

W tej samej chwili w łóży Nr. 3 Jerzy Relecki, syn- znanego fizyka, mówił półgosem do towarzyszących- mu pań:

— Tak, to napewno on. Wprawdzie nie w działem- go od czasu Cambrdge, ale dużo o nim czytałem. Jest- najgłośniejszym detektywem Anglii.

Przez ciata pan przebiegł dreszczek emocji.

— Detektyw — i do tego przystojny, jak Apollo... — A bogaty? — spytała Lena Falińska, 27-letnia- obiekt do zamążpójścia.

— Astronom cznie. Był jednym z najogratznych- studentów w Cambrdge.

ZENON ROZAŃSKI

Promienie śmierci

ROZDZIAŁ PIERWSZY. Detektyw Fred Baker.

„Paryż północy” — Warszawa, budziła się do noc- nego życia. Z ulic znikły tramwaje, tu i ówdzie widać- było zapóźnionych przechodniów, szybko zbliżają- cych się ku domowym pieleszom. Neonowe reklamy- kabaretów stanowiły harmonijne tło dla krzącących- na rogach ulic dziewcząt ulicznych. Jakis zapiający- jęnością z uporem usłował wejść na jeden z pozostawio- nych przez sprzątaczy miasta, wózków do śmieci. W- jednej chwili otoczył go tłum żądnych humoru prze- chodniów. Jeszcze szybciej znalazł się ukryty dotąd w- bramie policjant i kandydat na krasomówcę śm. etniko- wego powędrował do kom sariatu. Rozczarowani prze- chodnie również powędrowali: część z powrotem na- ławki spać — to bezdomni — część do knajp — to szu- kający uciech bywalcy nocnych lokali.

Nocną oazę przerywał głos „kelnera” lotnyczo- bu- fetu:

— Parówki... papierosy...

Przed modym dancing zajeżdżała lśniaca, czarna li- muzyna. Energetycznie pchnięte drzwiczki otworzyły się- i z wnętrza wozu wychyliła się wysoka sylwetka mę- dzyny.

Schylil się do szoferki:

— W takim razie nie rozumiem, po- co zajmuje się złodziejami — zauważyła, krzywiąc i ożkosznie uster- ka narzeczona Releckiego, Gisla Walewska.

— Nie zrozumiem alaa mnie. On zajmuje się tylko tra- kiami sprawami, w których policja okazuje się bez- silną. Czytaliście może w polskiej prasie o kradzieży naszyjnika żony maharadży? To on odnalazł, a nie bo- racz zamian ani grosza.

Oczy kobiet błysnęły zainteresowaniem.

— Niech go pan tu przyprowadzi — zwróciła się do Releckiego Lena. — Nie wd.alam jeszcze prawdzi- wego detektywa.

— Bardzo chętnie — zgodził się — ale pod wa- runkiem że pozwolić mi pójść na pokera.

— Dam ci urlop na całe dwie godziny — rzekła w odpowiedz Gisla.

— Dziękuję. — W oczach Jerzego zapalił się ognik- hazardu. — Na chwilę... pardon.

Podniósł się, poszedł w kierunku detektywa.

Ten nieznanie obserwowal salę. Zdążył już ode- brać kilka obowiązkowych spojrzeń siedzących przy innych- stołkach pań i rozmyślał, która z nich poprosić do tan- ga. W pewnym momencie poczuł, że ktoś dotyka jego ramienia.

Odwrócił się.

— Good evening — mister Baker!

Detektyw wstał. Twarz mówiącego wydała mu się- skądś znajoma.

— Good evening mister... — Relecka — dopowiedział Jerzy — With Cam- bridge.

— O... How are you?

— Thanks qu te well, and you?

— Thank you, ery well. You are Pole?

— Yes, mister Baker.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Pochwała „kiczu” w hitlerowskich Niemczech

Ostatnio odbył się w Berlinie, w obecności kanclerza Hitlera, uroczysty obchód trzeciej rocznicy założenia Państwowej Izby Kultury, na którym minister propagandy Goebbels, be-

które w naszej epoce już nie zacerpnąć nie mogą.

Po tych uwagach — które rzucają sporo światła na metody nowego zarządzenia, gdyż świadczy o niezadowoleniu kierowników polityki niebieskiej z działalności rozmaitych dyt gorliwych i podległych krytyków — dr Goebbels zakazał wszelką mowę przedstawianiem, zasad teoretycznych, którymi ma się kierować sztuka Trzeciej Rzeczy, oraz zadań państwa w jej popieraniu.

Wobec ciągłych zażądań na krytykę dr Goebbels zwołał przed rokiem zjazd krytyków, którego zadaniem było porozumieć się ze światem artystycznym i ustalić zgodnie formy lepszego współżycia. Ponieważ jednak rok 1936 nie przyniósł poprawy, przeto obecnie zostaje ostatecznie zabroniona krytyka artystyczna w dotychczasowej postaci. Odtąd będą dozwolone tylko sprawozdania, mniej poświęcone ocenie dzieła, a bardziej jego przedstawieniu. Zamiast krytyków będą

„REDAKTORZY DZIAŁU SZTUKI”.

Publiczność powinna sobie samodzielnie wyrobić sąd o wartości tego, co widzi lub słyszy, a prasa powinna być odtąd wieścią jej orientację. Każde sprawozdanie musi być podpisane pełnym nazwiskiem autora.

Redaktorzy działu sztuki będą musieli liczyć conajmniej 30 lat ubiegających się o wpisanie na listę dziennikarską przedstawiciele dowody dostatecznego przygotowania w tej dziedzinie sztuki, o której mają pisać.

Dr. A. Wander S. A. Kraków.

dący zarazem prezesem Izby Kultury, wygłosił przemówienie o rewelacyjnym charakterze.

Zawiadomił bowiem obywateli niemieckich, że ODTĄD W TRZECIEJ RZESZY ZOSTANIE ZNIESIONA WOLNOŚĆ KRYTYKI TAKŻE W DZIEDZINIE SZTUKI!

Tegoż dnia wydane zostało rozporządzenie dra Goebbelsa, którego sens główny można ująć w formule: „Nie krytyka, ale tylko — sprawozdania”.

Mimo ogromnego rozwoju niemieckiego życia kulturalnego pod rządami hitleryzmu — brzmiał tok wywodów p. Goebbelsa — sprawa krytyki w dziedzinie sztuki, wbrew wszelkim wysiłkom, stoi jeszcze ciągle źle, gdyż krytyka nosi po dawnemu cechy epoki liberalistyczno-żydowskiej.

— Dlatego widziałem się zmuszony — oświadczył — w rozporządzeniu wydanym dzisiaj, zabronić w ogóle wszelkiej krytyki i kazać ją zastąpić przez opisy lub sprawozdania.

Zdaniem bowiem rządu niemieckiego jest to niedopuszczalne, aby — gdy we wszystkich innych dziedzinach życia opinia publiczna została tak zorganizowana, że „pomaga wielkemu dziełu Führera swoim gorącym poparciem”, jedni tylko artyści byli zwierzchnią wystawioną bez obrony na napadzie pierwszego lepszego gotowca młodzieńca, który nie przebiera w metodach krytyki, choć nie może się nawet wykazać odrobiną fachowej wiedzy (?). Należy ci ludzie nauczyć się dzieła sztuki należyte opisać — to jest także niełatwe. Jeżeli zaś czują się zdolni do większych rzeczy — niech się zabiorą do pozytywnej pracy: „Na wszystkich bowiem polach naszego życia artystycznego poszukujemy tak wielu ludzi zdolnych, mamy tyle miejsc wakuujących, których nie można obsadzić, bo brakuje odpowiednich kandydatów”.

Następnie omówił

SPRAWIE „KICZÓW”.

wywodząc, że nie wszystko, co jest prymitywne, zasługuje na polegnienie. Dlatego trzeba patrzeć nie tylko na dzieło, ale i na intencje twórcy. Nie każdy może rozumieć Wagnera, ale wzywać dlatego należało wykluczać od muzyki tych wszystkich, którzy pragną czegoś lepszego, jakoteż i tych, którzy takiej muzyki dostarczają? Z drugiej zaś strony nie można ludzi o kalibrze Schillera albo Goethego likwidować jednym ruchem ręki — dlatego, że rzekomo są już dla nas dalecy. Schiller, to nie liberat, od

NAJMILSZY PODARUNEK

KOSMOS IMPERIAL 28 zł.

Ultranowoczesna 5 lampowa superheterodyna.

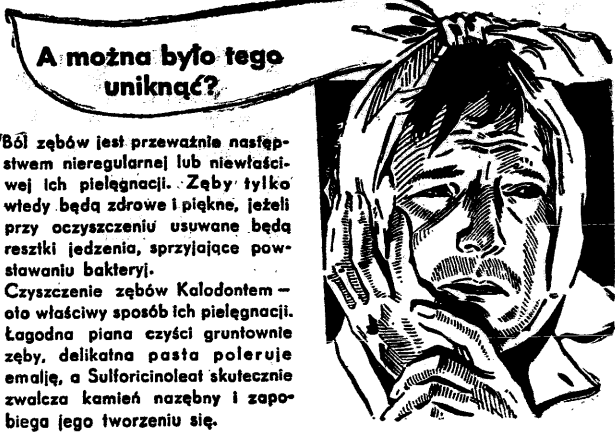
Sprzedaż i demonstracje w firmie:

„RADIODON”

Katowice, Opolska 1 (róg Słowackiego)

tele on 359-95

Nie tylko jeżeli się nam śpieszy, ale także jeżeli chcemy odbyć podróż najwygodniej — powinniśmy podróżować samolotem! — Tanie ceny biletów!

A można było tego uniknąć?

„Ból zębów jest przeważnie następstwem nieregularnej lub niewłaściwej ich pielęgnacji. Zęby tylko wtedy będą zdrowe i piękne, jeżeli przy oczyszczeniu usuwane będą reszki jedzenia, sprzyjające powstawaniu bakterji. Czyszczenie zębów Kalodontem — oto właściwy sposób ich pielęgnacji. Łagodna piana czyszczy skutecznie zęby, delikatna pasta polewuje emalię, a Sulforcinoleat skutecznie zwalca kamień nazębny i zapobiega jego tworzeniu się.

Uwaga! Wypróbujcie nowy eliksir Kalodont, oszczędny w użyciu, skoncentrowany, o wybitnych własnościach antyseptycznych. Duży flakon zł. 3.—

KALODONT

PRZECIWI KAMIENIOWI NAZĘBNEMU

T. P. B. O.

Podwójne znaczenie tajemniczych znaków — Wzorowa osada polska w Rio Grande — Sława polskich pionierów w Brazylii

(Korespondencja własna)

Rio de Janeiro, w listopadzie.

Na samym południu Brazylii, na granicy Urugwaju, leży jeden z najwęższych stanów brazylijskich: Rio Grande do Sul. Położony korzystnie nad Oceanem, posiada wszelako tylko jeden port oceaniczny, Rio Grande i drugi, leżący nad rozległą laguną, Porto Alegre. Można by się spierać, który z nich jest ważniejszy, ale nam nie o to idzie. Szukamy w nich przede wszystkim Polaków i odnajdujemy ich w pokątnym liczbę. W Rio Grande jest ich dobre 4 tys., bo są tu i doki i wielka rzeźnia amerykańskańska Switta i liczne fabryki tkackie i tytoniowe w nowej dzielnicy. Na jednym z budynków w pobliżu dworca

CZYTAMY TAJEMNICZE ZNAKI TPBO.

Gdyby zapytać miejscowego policjanta o znaczenie tych liter odpowiedziałby zapewne: „Todos Polacos Bons Operarios”. Po polsku znaczy to dosłownie: wszyscy Polacy dobrzy robotnicy. Taka oto opinia cieszą się polscy koloniści i robotnicy w Brazylii. Ale tymczasem owe litery oznaczają coś innego. W wymienionym budynku mieszczą się doprostu Towarzystwo Polskiego Blatego Orta. Nazwa nie dzisiejsza, a wprowadzona jeszcze przez pierwszych polskich emigrantów, którzy w te strony przybyli przed pół wiekiem. Bo organizacje polskie o podobnym nazwie spotyka się często na terenie Brazylii.

TPBO. STANOWI OGNISKO. GDZIE SIĘ KRZEPI EMIGRANT.

A potrzebuje tego bardzo. Siedzący w głąbiądu kolonista polski nie wynaradawia się tak szybko, jak ci właśnie robotnicy miejscy, żyjący w większych skupiskach, ale obcujący stale z Brazylijanami. Dzieci, nie znające szkół polskiej, zatracała szybko mowę polską i kto wie, czy ją sobie kiedykolwiek w przyszłości przypomina. Tym więcej, że

POLACY TUTEJSI, TO ELEMENT NIEZWYKLE RUCHLIWI.

Od Rio Grande, a nawet od Buenos Aires, przez całe wybrzeże południowe Ameryki, aż po Rio de Janeiro odbywa się stały ruch polskiego żywiołu miejskiego. Nie zwyczajny z ziemi, robotnik polski zmienia chętnie miejsce pobytu, szukając lepszych warunków pracy. W tel ciągłej wędrówce polskie odłamy odpadają od trzonu i głąb w morzu brazylijskim.

Postępując się wzdłuż laguny w głąb stanu Rio Grande do Sul, dojeżdżamy koleją lub dopływamy statkiem do małego portu Pelotas. I tu mieszka garstka Polaków, z kilkuset: tych właśnie wiecznych wędrówców — żyjących w ciągłym ruchu. Kilku

przybyźców polskich z głębi kraju przywędrowało tu z gotówka i śledzą na własnych warsztatach. Ale ci są nieliczni.

W dalszej drodze ku Porto Alegre napałyka się już zwarte osady polskie: Sao Feliciano i Mariano Pimentel. Pierwsza z nich Polacy nazywają po prostu Felicianowo. Jest to wzorowa, wspaniale zagospodarowana osada i znana jest powszechnie.

POLACY MIESZKAJĄ TU OD LAT 40. PO SIADAJĄ WŁASNE SKLEPY, KOŚCIOŁ SZKOŁY I DOBRZE ZORGANIZOWANE TOWARZYSTWA.

Wszystko ten tu polskość i nie Polacy uczą się dla Brazylijanów po portugalsku, ale przeciwnie, Brazylijanie uczą się po polsku, a z Polakami pogwarzyć po sąsiedzku i zażytych interesy. Polacy nie uciekają stad do stolicy stanu, czy do innych miast. Jak np. z polskiego Marianno Pimentel, gdzie osada polska liczy 200 rodzin, wlaśnie tyle, ile liczyła przed laty 40. I tu są szkoły i organizacje i tu jest kościół polski, a przecież kolonia polska nie rośnie w siłę. Młodzież ucieka stad w świat szeroko.

Docieramy wreszcie do Porto Alegre i wsiąkamy w dzielnicę Navegantes, dzielnicę robotniczą, w której roi się od Polaków. Emigracja polska jest tu już zastadziła od lat kilkudziesięciu. Jest to bodaj najstarsza kolonia polska na brazylijskim szlaku morskim. I tu widać owe, teraz już dla nas nie kryjące żadnych tajemnic, znaki: TPBO. Ale Polacy tutejsi ruchliwi są od swych braci z Rio Grande. Nie wynaradawiają się tak szybko; trzymają się twardo polskimi tradycjami i polskiej mowy. Jest ich tu 5 tysięcy. Niektórzy przybyli już przed laty 60, drudzy przywędrowali tu z innych stanów, inni wreszcie zrodzili się już na tej ziemi. Trzymają się gromady, zdobyli się na własne szkoły, na własne pismo. W nich znajduje ostoję 80 tysięcy rodaków; rozslanych po całym stanie Rio Grande do Sul.

Na zakończenie jeszcze słów kilka o osadzie Erechim, leżącej w głębiądu, wśród rozległej puszczy, wyrabanej rekami polskiego chłopca. Darmo szukalibyśmy nazwy tego miasta na mapie Brazylii, gdyby nie emigranci polscy. Pierwsi przybyli w te strony Włosi. Wrabali się w skrajną szczy i odeszli. Po nich przybyli twardzi chłopcy niemieccy. I ci wgrzyźli się zaledwie w puszczo i poszli dalej.

DOPIERO POLSKI CHŁOP WZĄŁ SIĘ GŁĘBOKO W BÓR, POWALIŁ GO I ZA SIADŁSZY NA NOWIENIE DAŁ POCZĄTEK MIASTU ERECHIM.

Wszyscy tu o tym wiedzą i wszyscy cenią Polaków. Wystarczy wymieścić Erechim, aby usłyszeć słowa pochwały dla polskiej pracy.

Pod światło

Bezimiennie dzieci

W związku z akcją, którą niedawno na terenie Województwa Śląskiego zainicjowano, celem przywrócenia dawnego brzmienia nazwiskom polskim, interesująca jest rzeczka, jak przedstawiają się sprawy imion i nazwisk ludności polskiej w Niemczech.

Otóż tu jesteśmy świadkami niestychanego faktu, że niektóre dzieci polskie uczące obecnie ponad 10 lat nie mają imienia urzędowo zapisanego w dokumencie urodzenia.

Fakty te mają źródło w sporze, który powstał przed kilku laty między Polakami, a władzami administracyjnymi na tle nadawania dzieciom polskim imion słowiańskich. Urzędy stanu cywilnego wzbraniały się zapisywać do ksiąg imiona w brzmieniu polskim. Ponieważ zaś rodzice nie zgodzili się na zamianę Wojciecha na Adalberta, a Jerzego na Georga i t. p., więc metryki pozostały bez podpisu, tak że dzieci nie mają dotąd prawnie uznanych imion. Związek Polaków w Niemczech, który podjął swego czasu walkę o te sprawy, nie uzyskał dotąd pozytywnych rezultatów. W tych warunkach nagonna prasa niemiecka, nazywająca akcję oczyszczenia polskiego nazwisk z obcych naleźności akcją polonizacyjną, zakrawa na ironię. Ciekawi nas tylko, czy akcja urzędników była wyczerpanym domorostem germanizatorów, czy wykonaniem zarządzeń.

PO TANCU

odwiedźkijmy naszą najmodniejszą kosmetykę

KAZIMI

KARIOKA

PEPFUMY • WODA KWIĄTOWA • PUDER • MYDŁO

Współpraca teatralna polsko-bułgarska

W styczniu przyjeżdża do Warszawy dyrektor Teatru Narodowego w Sofii, Borys Jacow, celem nawiązania bezpośrednich stosunków z polskimi kolegami teatralnymi. Projektowane jest wystawianie w lutym przyszłego roku w teatrze sofijskim „Dziadów” Mickiewicza w reżyserii [inscenizacji] Leona Sobiera, który w tym celu wyjechał do Sofii już w styczniu.

Literatura i nauka

Kazimierz Czachowski

Marcel Proust

Z powodu pierwszych tomów przekładu polskiego

Marcel Proust, znakomity powieściopisarz francuski, uznany już powszechnie za jednego z największych mistrzów nowoczesnej powieści psychologicznej, urodził się 10 lipca 1871 r. w Paryżu, jako syn lekarza, ordynariusza szpitalnego i profesora wydziału medycznego. Pierwszymi próbami jego pióra były studia krytyczne i opowiadania wigilijne, drukowane w roku 1892 w mało znanym czasopiśmie „Le Banquet”. W innym: „Le Menestrel” w roku 1896 zamieścił poetyckie „Portrety malarzy”. Z tych niektóre wzięły do wydania w tymże roku zbioru szkiców: „Rozkosze i dni”. Tom ten poprzedził przedmowa Anatola France’a, witając w autorze pisarza o wdzięku zarazem Bernardina de Saint-Pierre i Petruszka.

W latach następnych Proust brał żywy udział w życiu towarzyskim paryskiej elity mieszczańskiej, nawiązał rozległe stosunki, prowadził światowy tryb życia. Pisał wtedy nie wiele, albo co najwyżej mało drukował, poza nieregularną współpracą w dzienniku paryskim „Figaro”, skąd zebrane jego kroniki wydano po śmierci pisarza. Około roku 1900 dłużej przebywał w Wenecji, poza tym całe życie spędził głównie w Paryżu, tylko latem wyjeżdżał na wieś lub nad morze.

Proust był bardzo wrażliwym i wytrawnym miłośnikiem sztuki plastycznej. Żywo oddziaływało nań piękno architektury, zwłaszcza gotyckich katedr i kościołów Francji. Stąd jego zamiłowanie w dziełach Ruskina, z których przełożył na francuski „Biblię z Amiens” i „Sezama i Lillie”. Przekłady te zaopatrzył w objaśnienia i obszernie wstępy, przedrukowane później w zbiorze szkiców p. t. „Naśladowania i Rozmaitości”.

W roku 1903 umarli mu ojciec, a w roku 1905 matka. Około tego czasu Proust wycofał się z życia towarzyskiego, zamknął w samotności i poświęcił się pracy nad dziełem swego życia, jedyną swą, wielką powieścią, która miała mu przynieść znakomite imię w literaturze francuskiej i europejskiej.

Od dziecka był Proust wrażliwy na zdrowie, na którym później coraz gorzej podupadał, ale nie ustawał w pracy i jeszcze na łóżku śmierci, która go zabrała 18 listopada 1922, dawał wskazówki co do szczegółów nie wydanych za życia części powieści, zamierzonych pierwotnie na mniejsze rozmiary, gruntownie potem przerabiane, aż rozrosła się do ram, w jakich znamy ją obecnie.

Dzieło Prousta pt.: „W poszukiwaniu straconego czasu” w oryginale francuskim składa się z ośmiu części w 15 tomach. Część I: „W stronę Swanna” wyszła w roku 1913, a w nowym przerobionym wydaniu w roku 1919. Te części mamy już obecnie w znakomitym przekładzie polskim Boya-Zeleńskiego (nakładem Tow. Wyd. „Rój” w Warszawie). Część II: „W cieniu rozkwitających dziewczęt”, wydana w roku 1919, odznaczono nagrodą Goncourtów. Za życia pisarza ukazały się jeszcze części III i IV: „Strona Guermantów” oraz część V: „Sodoma i Gomora”. Po śmierci autora, brat jego

Robert wydał z rękopisów pozostałe części powieści: „Uwięziona”, „Albertyna znika” i „Czas odnaleziony”.

W sztuce, czyli w dziele swoim, odnalazł Proust sens i wartość życia. Z zapasu wspomnień, pogrążonych w podświadomych warstwach pamięci, wydobyl obraz czasów minionych, które pozostałyby na zawsze stracone, — gdyby rzeczy nie istniejących już w przestrzeni nie odszukał w czasie i — gdyby tego „czasu odnalezionego” nie uwiecznił w swym dziele, będącym zarazem świadectwem pojętej za myślą Bergsona względności, jakoteż wiekniętego trwania w sztuce. „Aby

dać o tym pojęcie, — pisze Proust — trzeba by było zaczerpnąć porównań ze sztuk najbardziej wzniosłych i najwięcej różnorodnych, opracować rzecz bardzo szczegółowo, z niestannym przedstawianiem sił, jak do ofensywy; podjąć ją jako trud, przyjąć jako prawo, zbudować jako kościół, być jej uległym jak rządowni, przezwyciężyć ją jak przeszkodę, zdobyć ją przyjaźnią, wykarmić jak dziecko, stworzyć jak świat...”

Ze tak sobie postawionemu zadaniu Proust podolał, powszechnie to przyznano. Oto np. mówi wybitny krytyk francuski Benjamin Cremieux: „Zdaje się, że

JANINA ZABIERZEWSKA.

Bunt

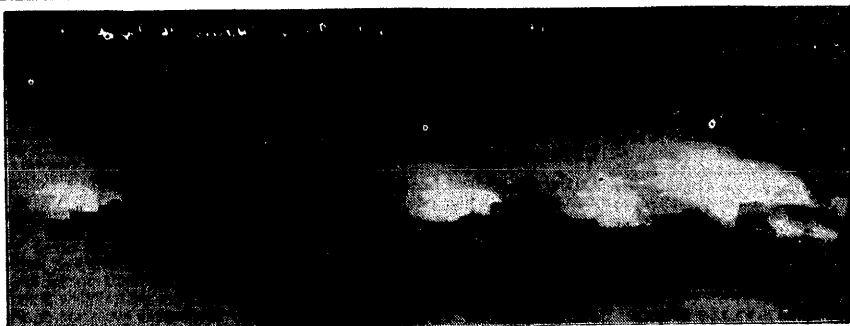
Ja nie umiem z przemocą tak się godzić bezspornie, by mnie biorąc „na próbę” ustawicznie ktoś deptał — Nie potrafię jak pierwszy chrześcijaństwo pokornie, upadając pod ciosem dziękczynienie wyszeptać. —

Widzę ciągłych zaprzeczeń trud codzienny, mozolny, na tle widma wieczności obiecaniej wierzącym — Tkwiąc w sprzecznościach jak w Nucy — przez przypadek bezwolny — jak dąb mocny i hardy z moją wzdargą milczącą. —

— Ja nie umiem słów gniewnych — ani myśli fałszywych — które zewnątrz tak słodkie — w gardle stoją nam kością — ni tych wszystkich przwajnej farbowanych, kłamliwych — ni udanych wielkości — nadymanych próżności. —

— Ale kocham bezbronnym — tyci lękającym w milczeniu prawdy prostej i pięknej o dobroci człowieka — marzyciele samotni — omtani cierpieniem na spełnienie dobroci razem z wami ja czekam. —

Czekam z wami tej prawdy co się w Mroku rozściela jak błysk słońca w otchłani przepaścistej — głębokiej, rozplomieni się żarom niby iskra w popiele, wypełniając treść życia odzyskanym trokiem. —

W dzisiejszej dobie bratobójczych walk w Madrycie nad miastem tym nocą wznosi się stale luna postrów.

ADAM BAR.

Wśród ksiązek

Jeden z najwybitniejszych współczesnych myślicieli angielskich Bertrand Russell należy do szeregów bardzo popularnych pisarzy. Jest to istotnie zjawiskiem niepowtarzalnym, aby filozof wszedł w szerokie koła czytelników, tych nawet, którzy z książką naukową nie wiele na ogół posiadają kontaktu, aby tych czytelników pasjonował, wywoływał ich protesty czy też budził entuzjazm, ożywił dyskusje i polemiki. Ołóż Russell jest właśnie pisarzem tego rodzaju. Mistrz trudnego esasu’u, z wielką swobodą i prostotą poruszający się w najrozmaitszych zagadnieniach na szerokiej przestrzeni wielostronnych zainteresowań, umie Russell poruszyć sprawy najaktualniejsze, dzisiaj wszystkich obchodzące i poświęcić im nie tylko głęboką i omiłowitą analizę, ale również zaopatrzyć w oryginalne wnioski. Na wyrody czy wnioski Russell’a nie jeden z pewnością się nie zgodzi, trudno bowiem wszystkim zadowolić, nie mniej jednak ktoś mu nie odmówi tego, że we wszystkich rozprawach pragnie, aby, przetwarzając dzisiejszego człowieka w kłopotliwej formie i myślenia, przynieść go szczęśliwym. Stąd płynnie również jego społeczna postawa. Bronił tych, którym życie i człowiek odmawiają prawa do szczęścia, walczył o spokój i zadowolenie skrzywdzonych, choć nie daje się nigdzie ponieść socjalnemu doktrynerstwu, dlatego, że zawsze

stara się zachować bezpośredni kontakt z samym życiem, które jest najlepszym nauczycielem człowieka. W pismach Russell’a teoria nigdy nie idzie luzem, nie pozostaje sama w sobie, ale wyrasta z samego życia, jest skutkiem, konsekwencją, a nie przyczyną. Wszystko to możemy również powiedzieć o jego najnowszej książce pt.:

POCHWAŁA PRÓZNIACTWA

(H. A. Pański, wyd. Rój). Nie „pochwała prózniactwa”, ale pognienie wyrównania różnic społecznych i podania pomocnej ręki bezrobociu. W innej rozprawie (bo książka składa się z kilku artykułów) mowa o fatalnej roli pieniądza, kulcie złota; gdzie indziej znajdujemy genealogię faszyzmu; albo znowu rozprawę o uzasadnieniu socjalizmu, czy też o tym co dzisiejsza nauka mówi o życiu; opytanie znowu o trudność człowieka przed śmiercią i sposobach jej zwalczania, o cywilizacji zachodu, cynizmie, młodości i, architektury i kwestii społecznej. W innej rozprawie (o książka składa się z kilku artykułów) mowa o fatalnej roli pieniądza, kulcie złota; gdzie indziej znajdujemy genealogię faszyzmu; albo znowu rozprawę o uzasadnieniu socjalizmu, czy też o tym co dzisiejsza nauka mówi o życiu; opytanie znowu o trudność człowieka przed śmiercią i sposobach jej zwalczania, o cywilizacji zachodu, cynizmie, młodości i, architektury i kwestii społecznej.

Książka Boya-Zeleńskiego pt.

PERFUMY I KREW

(wyd. Rój) jest niejako jubileuszowym, bo piętnastym tomem jego felietonów teatralnych. Boy, bezspornie najwybitniejszy polski recenzent, w sw. ch felietonach (drukowanych o-

becnie w „Kurierze Porannym”) daje zawsze jakby male rozprawki. Świetna orientacja w zagadnieniach literackich, doskonałe wyczucie artystywni pozwala mu zawsze spojrzeć na sztukę, reprezentowaną w teatrze, nie tylko pod kątem widzenia recenzenta, który ma za zadanie dać ocenę sztuki i gry aktorskiej. Boy na każdą sztukę patrzy zawsze z dalszej a może i bliższej perspektywy. Dalszej, bo w każdej sztuce szuka ogólnych związków, a bliższej, bo stara się dopatrzeć jaki zachodzi stosunek między tymi związkami a prezentacją sztuki w danej chwili. To właśnie zakreśla przestrzeń, na której Boy ocenia każdą sztukę, i to także jest powodem, że każda jego recenzja, jest nie tylko odwołaniem wrażliwości recenzenta, ale również rozprawą naukową w miniaturze. Recenzje Boya są klasycznym wzorem jak powinna dobra ocena sztuki wyglądać.

W przedmowie do antologii pt.

CZEBY WIEKI FRASZKI POLSKIEJ

(wyd. J. Przeworskiego), opracowanej przez J. Tuwima, znaczna A. Brückner, że między innymi: „rozmaite antologie poezji lirycznej częściowo lub zestawione z całego poematu, czy też z pewnych działów jak liryki miłosnej, żołnierskiej, piśkajkiej itd. ale nie było dotąd antologii samych fraszek.

Tuwim, rozpoczynając gromadzenie materiału przeprowadził ogromne sumienne studia; w bogatej galerii fraszek, sięgającej w. XVI, począwszy od Pampowskiego (czy Pogowskiego) i Biernata z Lublina, a skończywszy na fraszce nam współczesnej,

długo nie będzie można pisać we Francji powieści godnych tej nazwy, nie biorąc pod uwagę Prousta, aby go przyjąć albo odrzucić. Ten potężny fresk, gdzie każdy szczegół wykonano jak miniaturę, ta „suma” epoki, gdzie każda postać żyje życiem najbardziej zindywiduowanym, ten z obu stron jednako piękny gobelin, gdzie balzakowską wiąże, całości zwiękrotnia analiza Stendhala i Beniamina Constant, — pomniejsza i usuwa w cień wszystkie powieści wydane we Francji od pięćdziesięciu lat”, czyli — dodajmy to — od czasów Flauberta, którego Proust stał się wielkim następcą.

Czytanie Prousta nie jest łatwe. Zwłaszcza z początku. Kto jednak czyta się w dzieło Prousta, już go nie odłoży, ale z największym zaciekawieniem przeczyta je do końca i wielokrotnie będzie do niego powracał, aby odkrywać w nim niezmiernie obszary wiedzy o człowieku i jego duszy, czyli przez to i o sobie samym.

Babilon Dalekiego Wschodu

Charbin jest najbardziej zaludnionym miastem Dalekiego Wschodu. Istnieje już 40 lat rozwój jego rozpoczął się dopiero przed 25 laty. W tym krótkim czasie Charbin stał się ośrodkiem kulturalnym i handlowym, którego ludność dochodzi do pół miliona. Pod koniec września w Charbinie 465.779 ludzi, z czego było 293.247 mężczyzn i 172.532 kobiet; mężczyźni zatem przeważają. Zjawisko to przypisać należy temu, że miasto rości w ciężkich warunkach a napływali doń przede wszystkim mężczyźni, zdolni do pracy pionierskiej a w miarę stabilizowania się stosunków, napływały kobiety.

Największą grupę narodowościową tworzą Mandżuryjczy, których jest 385.118 (250.498 mężczyzn, 134.620 kobiet). Drugie miejsce zajmują Japończycy (38.508), trzecie Rosjanie, których jest 36.314. Charakterystycznym jest, że liczebnie Japończycy obecnie przewyższają Rosjan. Są to wyniki kolonizacji japońskiej.

Zśród obcoekrajowców najliczniejszą grupę stanowią Polacy, których w Charbinie żyje obecnie 1103 osób (564 mężczyźni i 539 kobiet. Kolonia polska w Charbinie posiada własny kościół, szkołę i pismo tygodniowe.

W Charbinie żyją także Amerykanie, Czesi, Francuzi, Angliey, Niemcy, Łotysze, Litwini, Włosi, Węgrzy, Holendrzy, Duńczycy, Szwedzi, Turcy, Belgijczycy, Portugalczycy, Hindusi itd. Charbin zatem śmiało nazwać można Babilonem Dalekiego Wschodu.

znajdujemy nazwiska często nawet historyków literatury niedawnie tylko z nazwiska znane. Na też Tuwim sam stwierdza, że poza celem nawiązkowym, mającym za zadanie dostarczyć czytelnikowi lekkiej a interesującej lektury, istniała również chęć zwrócenia uwagi na poetów zapomnianych (np. Daniłowicz, Władysław Wajusz). Że w tym niezmiernie bogatym materiale, zgromadzonej przez Tuwima, znalazł się również wiersze miernej wartości, to nie należy uważać, że nie brak także będzie tu i ówdzie niedopatrzeń, które wytknął Brückner w swym wstępie, i to drobnotka, wobec pełnej okazałości tego, co w książce znajdujemy. Dlatego też znowu niech będzie wolno powtórzyć słowa Brücknera, że „za pomysł, nowy a szczególnie za mocny sprężenia po drukach i czasopiśmie za trafny układ” należy się Tuwimowi uznać.

Również uznanie należy się wydawnictwu, któremu książka o fraszkach przynosi prawdziwy zaszczyt, stając w pierwszym rzędzie na wieloletniej i nas wydawnictwo w ostatnich kilkunastu latach. Stronę graficzną przygotował najlepszy nasz znawca sztuki druków polskiej Kazimierz Piłkarski. Kartę tytułową opracowało i ozdobiło nam z pierwszego wydania „Przeszek” Kochanowskiego; tekst ujęty w ramki na wzór starych druków, przetłumaczono szwedzko-dziwnymi i zdobnikami z zasobu typograficznego starych polskich tłoczni jak Janina Hallera, Florianą Ungiera, Hieronimą Wollera i innych. W ten sposób opracowana książka przedstawia się i pod względem typograficznym imponująco.

na chojnicę i pod chojnicę

**CZOKOLADKI
FIGURKI
CZOKOLADA
KARAMELKI
PIERNIKI
NARMEŁADKI**

5812

Fuchs

Kącik harcerski

HARCERZE ZE STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI POŁN. W KRAJU.

W gronie stypendystów Światowego Związku Polaków w Zagranicy, którzy przebywają w kraju na kursach wiedzy o Polsce, znajduje się 10 harcerzy oraz 7 harcerzy polskich z Ameryki. Polska młodzież harcerska ze Stanów Zjednoczonych, przebywająca obecnie w kraju, zorganizowana jest w dwa oddziały zastępy, które odbędą przeszkolenie harcerskie. Oprócz kursów teoretycznych, przewidziane są w okresie świąt wielkanocnych i ferii letnich 1937 roku praktyczne kursy instruktorskie. Podkreślić należy, że uczestnicy tegorocznej polskiej wyprawy harcerskiej do Stanów Zjednoczonych A. P. zorganizowali ostatnio Koło Przyjaciół Ameryki i utrzymują jak najściślejszy kontakt z bawącymi w Polsce harcerzami z Ameryki.

Z WYDAWNICTW HARCERSKICH.

Harcerska akcja wydawnicza może się pozyczyciel melada wynikiem jak dotąd ukazało się około 600 książek wydanych z inicjatywy Związku Harcerstwa Polskiego. Ostatnio, w związku z 3-letnim „Wyscigiem pracy”, oraz koniecznością dostarczenia masom harcerskim jak największej ilości tanich podręczników, od stycznia rb. ukazało się 7 takich książek.

W dniach ostatnich, nakładem wydawnictwa „Godziemba” wyszła z druku książka Adama Godziemby pt. „Na tropie wodza harcerskiego”, będąca również wydawnictwem z cyklu „Wyscigu pracy”.

Harcerską akcję bibliograficzną prowadzi następujące wydawnictwo: „Harcerskie Biuro Wydawnicze”, Stow. Zarejestrowane „Na Tropie”, oraz Stow. Wyd. „Godziemba”.

Cwierćwiecze skautów francuskich.

We Francji istnieją trzy organizacje skautów: katolicka, protestancka, oraz bezwymiarowa. W dniu 13 grudnia rb. skauki protestanckie będą uroczystie obchodzić 25-lecie istnienia swej organizacji. Uroczystości jubileuszowe, które odbędą się pod Paryzem, zaszczyli swą obecnością Naczelny Skaut Świat Lord Baden-Powell, w towarzystwie kierownika Skautowego Biura Międzynarodowego p. Martina. Nie jest wykluczone, że również Prezydent Republiki Francuskiej p. Lebrun przybędzie do obowoziska wlicząc, skautów, oraz starszych skautów.

Śnieg karkizański

udelikatnia upiększa matuje i chroni cerę

FALKIEWICZ POZNAŃ
FABRYKA PERFUM I KOSM. ZAL. 1911 R. W. PARYŻU

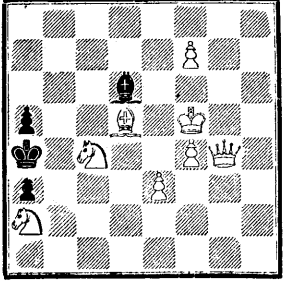
Szachy

Nr. 26.

108. Dr. E. Zepler (Anglia)

(I nagr. w międzynarod. konk. olimpijskim Monachium 1936)

Czarne: K4, G4d, a3, a5 (1)

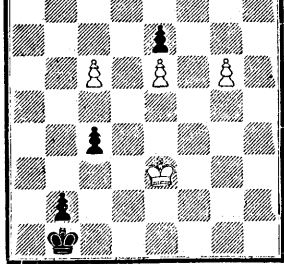

Białe: K15, H4, G45, S42, c1, c3, 11, F7 (8).
Mat w 3 posunięciach.

109. Dr. A. Kraemer (Niemcy)

(„Denken un. Raten” 1929)

Czarne: K11, p, b2, c4, e7 (1)

Białe: Kc3, p, e5, e6, g6 (1).

Partia Nr. 31.

Białe: R4h (Kraków), G4r4n4 (Urocz. Urocz. Śląsk)
Czarna w międzokół, zwycięża Białe — Kraków o pułk

Pr. Waw. 1920.

1. Z. Zukowskiego w Krakowie dnia 1 listopada b. r.

1. c3-e4 c7-e6

2. d2-d4 d7-d5

3. S1h1-c3 d5-x4

4. S1h1-c3 d5-x4

5. G11-d3 S18-d7

6. S18-d7 S16-x4

7. d4-xc5 S47-b6

8. G11-d3 c7-c5

9. e-e0 c5-x4

10. S18-x44 G18-c5

11. Naturalnie skoczka nie wolno bić, gdyż nastąpi strata

12. przez G18+.

13. Gc1-e3 H48-b6

14. S18-d7 S18-c5

15. W11-e1 S18-b6

16. Białe, stojąc przed alternatywą straty piona (b2

7+e4, e3) albo uzyskania ataku za cenę poświęcenia 11-

17. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.

Wzrostu czarnych jest już tylko kwestia czasu,

44. Białe straciły jedyną swą szachę: atak.

20. b2-b3 W18-c8

21. W11-e1 W18-c8

22. Wc1-xc3 S18-b6

23. Gc4-c2 Ocb-e6

24. c3-c1 S18-b6

25. H18-c3 Gc1-xc1

26. Wc1-c2 H18-d5

27. Gc1-xc1 W18-c8

28. S18-b6 H18-b6

29. H2-b4 G18-b6

30. W1-xg5 G18-b6

31. W18-b1 H18-d1+

Białe poddały się.

Wiadomości szachowe.

FLORENCJA. W turnieju o mistrzostwo Włoch zwyciężył 20-letni młody gracz, dotychczas prawie nieznany Castaldi 11 p. (z 15) przed Monticelliem 9 p.

CZERNOWICE. Wzrost turnieju podwójnego pałacu: G. Marso 07; następujący: Kapuściński 6,5, Bahlawicz 1, Trojanowski 0,6, Freytag 5,5, Schmierer 5, Füll 3,5, Stoffer 1.

AMSTERDAM. Odbił się tu obrzydliwie turniej grupowy, w którym uczestniczyło 600 graczy. Zwycięzcami w grupach czołowych zostali: W grupie A: Dr. Aliechin i Landu, w grupie B: Fine, w gr. C: Grunfeld i w gr. D: Knoch.

NOTTINGHAM. Obecnie zostały przyznane nagrody specjalne w tym wielkim turnieju rozegranym w sierpniu. Nagrodę pucharową za najlepszą partię otrzymał botwinik (partia z Tartakowem). Puchar otrzymał nagrodę specjalną za najlepszy rezultat z nagrodzonymi Thomasowi (Anglia) przyznano nagrodę za najlepszą rozegraną końcówkę (z Vidmanem) a Aliechinowi za najlepszą przeprowadzoną atak królewski (partia z Aleks. odrem, którą podaliśmy w Nr. 23 działu).

WIENIE. W 19 turnieju im. Trobisch'a zdobył pierwszą nagrodę przedstawiciel Polskiego Związku Szachowego, długoletni mistrz Lwowa Henryk Friedman, przebijający obecnie stale w Warszawie. Drugą i trzecią nagrodę podzielili się Becker (Austria) i Opoczński (Czechosłowacja).

Choć go ciągną na libację — woli Echo i ma rację

ECHO

wnerność i czystość odtwarzania — selektywność — daleki zasięg — oszczędne zużycie prądu

ECRO NA 10 RAT

1. nagr. (tekst nad rytmicznie) odb. echo 126-Z p. J. Bortnik — Lwów. Nablińska 37.

2. nagr. na fraszek dobry temat, lecz utęcha większa z Echa (odb. echo 121-Z) — p. A. Czulowska — Przemysł, Smolki 13

3. nagr. jeśli w domu chcesz się bawić, musisz echo sobie sprawić (głośnik do detektorów echo 011-Z) p. Hallina C. — Włochy, Sieradzka 33.

Sprzedaj w większych sklepach radiowych

Państwowe Zakłady Tele- i Radiotechniczne w Warszawie

Wątroba jest filtrem dla krwi

Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości, bóle artretyczne, uduszenie, odbijanie, bóle w wątrobie, niestrawność, brak apetytu, skłonność do tycia, plamy i wyrzuty na skórze. Choroby teją przemiany materii niszczą organizm i przyspieszają wstręt. Racjonalną zgodną z naturą kuracją jest normowanie czynności wątroby i nerek.

Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamienach żółciowych, żółtaczce, otyłości, artretyzmie, mają zastosowanie siła „Cholekinaza” H. Niemojewskiego. Brozury bezpłatnie wysyła labor. fiz.-chem. Cholekinaza H. Niemojewskiego, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i sklepy apteczne. (5042)

Instytut Kultury Narodowej im. J. Piłsudskiego

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o Instytucie Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego, utworzonego celem uczczenia jego pamięci.

Zadaniem Instytutu jest badanie i zaspokajanie potrzeb nauki i sztuki polskiej przez popieranie twórczości naukowej i artystycznej, popieranie rozwoju piśmiennictwa naukowego i artystycznego, przeznaczanego dla kraju i zagranicą.

Współdziałanie w przygotowywaniu nowych kadr pracowników naukowych i artystycznych dla wszystkich dziedzin wiedzy oraz szczyt czystej i stworzono. Ponadto Instytut oddziału nauka, aby twórczość naukową i artystyczną znajdowała zastosowanie w rozwoju kulturalnym, społecznym i gospodarczym Polski.

Instytut jest osobą prawną, siedziba Instytutu jest m. st. Warszawa, Na śródmiejskiej 10.

Znaczna poprawa w belgijskim przemysle węglowym

Od paru miesięcy daje się zaobserwować w Belgii radykalna poprawa w pololeniu kopalin węgla. Zapasy na zwalach zostały praktycznie wyczerpane, produkcja wzrosła i osiągnęła zapewne za cały rok rekordową ilość 28 milionów ton. Bezrobocie w górnictwie węglowym nie tylko zmalało, ale powstała nawet potrzeba sprowadzenia górników z zagranicy, czemu przeszkadza w dalszym ciągu sprzeciwiają się socjaliści. Wystąpiło nowe zjawisko: produkcja nie może zaspokoić zapotrzebowania rynku wewnętrznego, wobec czego belgijskie ministerstwo spraw ekonomicznych było zmuszone interweniować na korzyść konsumtów, podnosząc m. in. czynności w ciągu października kontyngenty przywozowe.

Wydów węgla na dalsze rynki zamorskie

W listopadzie rb. wyszły z Gdyni 20 większych parowców z ładunkami węgla na dalsze rynki zamorskie, które łącznie zabrali 122 000 ton węgla i 2500 ton koksu. Miesiący tymi statkami było 8 greckich, 8 italskich i po jednym angielski, niemiecki, szwedzki i jugosłowiański. Najwięcej, a mianowicie 9 statków odeszło do portów italskich, dalej 2 do portów północnoafrykańskich, 1 do Grecji, 1 do Jugosławii, 1 do Syrii, 1 do portów Dalekiego Wschodu, wreszcie stosunkowo dużo, bo aż 5 odeszło do Argentyny, zabierając łącznie 30 550 ton węgla.

Światowa produkcja samochodów

Donoszą z Londynu, że światowa produkcja samochodów w sezonie bieżącym, który zamknął się w dniu 30 września rb., wynosi 5,68 milionów pojazdów (w roku ubiegłym 4,36 milionów). Ponieważ Urząd Handlowy Stanów Zjednoczonych oszacował światową produkcję samochodów w roku 1932 na 1,98 milionów sztuk, produkcja powiększyła się blisko trzykrotnie. W Anglii w roku 1935-36 (do końca września) wyprodukowano ogółem 461 900 sztuk, w Stanach Zjednoczonych — 4,43 mln. sztuk.

Ruch cudzoziemców w Polsce

Według ostatnich obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego, w ciągu III kwartału rb. przybyło do Polski ogółem 31 483 cudzoziemców. W Warszawie zarejestrowano przyjazd 12 368 cudzoziemców, w Katowicach 2201, w Poznaniu 2002, w Krakowie 1989, we Lwowie 1646, w Bydgoszczy 1678, w Łodzi 1444, w Białym Śląskim 1218, w Zakopanem 951, w Chorzowie 910, w Gdyni 817, w Gruzdzanach 586, w Wilnie 530, w Toruniu 485, w Krymku 315, w Białymstoku 280, w Częstochowie 232, w Inowrocławiu 251 i. t. d.

Największa liczba cudzoziemców przybyła do Polski z Niemiec, mianowicie 9708 osób. W tym samym okresie wyjechało z Polski ogółem 30 742 cudzoziemców.

W porównaniu z III kwartałem r. ub. liczba cudzoziemców, którzy przybyli do Polski zmniejszyła się o 18 osób, natomiast liczba cudzoziemców, którzy opuścili Polskę, zwiększyła się 1649 osób.

tu jest m. st. Warszawa, Na śródmiejskiej 10. Instytut składa się: dotacje Skarbu Państwa, darowizny i zapasy, wpływy z zwrotu subwencji zwrotnych, wpływy przewidziane w innych przepisach prawnych.

Kuratorjum Instytutu rozważa ogólne zagadnienia, związane z zadaniami i działalnością Instytutu oraz wysłuchuje sprawozdań zarządu. Kuratorjum obraduje pod przewodnictwem Prezydenta R. P. członkami kuratorium są: prezydent Rady Ministrów, minister spr., wewn., Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1937 r.

Ze śląskich kopalń i hut

Francuska lekcja socjalna

Pamiętamy szum włosenny, który przechoził jak lawa przez cały kraj francuski, prostując przygarbione plecy francuskiego proletariatu, kierując jego nadzieje i...

POWSTAŁ NOWY KODEKS PRACY — WIELKA KARTA WOLNOŚCI LUDU PRACUJĄCEGO FRANCJI.

Przezczasem odkryła się druga strona medalu. POKÓJ SPOŁECZNY, SANKCJONOWANA UGODA MATIGNONSKA I PIECZCIAMI USTAWOWYMI STAŁ SIĘ ILUZORYCZNY.

Fala wzburzenia nie nięła, raczej planowo ogarniała wszystkie gałęzie przemysłu, wszystkie części kraju.

Nie czas i nie miejsce szukać przyczyn tego zjawiska. Czy to spowodowała sytuacja rynku pieniężnego francuskiego (dewaluacja), czy też upór pracodawców i ich niechęć do podporządkowania się obowiązkom, wymiarkim z nowego kodeksu pracy...

MYŚL USTAWOWEGO ROZJEMSTWA PRZYMUSOWEGO.

Zainspirowano ze strony rządu rozmowy pomiędzy organizacjami pracodawców i związkami zawodowymi, które przy wymiarkim udziale i wpływie czynnika rządowego doprowadziły już do ustalenia też przyszłej procedury arbitrażowej. Były poważne trudności i przeszkody, które i teraz nie znikły w sposobie ujmowania zjawisk życia społecznego...

DECYDUJE I ROZSTRZYGA OSTATECZNIE I NIEODWOLALNIE O ZATARGU.

Gaszcz nie tylko komisji, ale również terminów działania tych komisji, określonych długością istnienia sporu, komplikując całe zagadnienie. W projekcie pominięto milczenie sprawę strejku, nie wypowiedział swojego zdania co do możliwości czy nie

możności użycia tej zasady. Nie postawiono kropki nad i. Projekt jest niekompletny. Jest zbiorem formułek i przepisów biurokratycznych, któremu brak zasadniczej myśli — zewodniczej. Nie wypowiedziano się za wolności strejku, nie wypowiedziano się przeciw. Jak można dopiero sądzić z obrad rady ministrów rząd francuski nie odważy się zniszczyć prawa strejku. Zupełnie słusznie! W państwach o ustroju kapitalistycznym nie czas na to. Jednak

CHCE RZĄD FRANCUSKI „ZDEMOKRYTYZOWAĆ” (SŁYNE WYRAŻENIE P. BLUMA) PRAWO STREJKU.

zaczęliając jego kraj działania litylko do spraw zarobkowych i pracy, ustalając system głosowania robotników, który dale dopiero znak legalności strejkowi. O ile większość pracowników danego zakładu wolnym głosowaniem ustali sprawkowa metodę działania, zasada strejku wchodzi w życie. Takie odgłosy nadeszły z posiedzenia rady gabinetu. Jakże dalsze losy projektów i też ustawy o rozjemstwie nie wiadomo, Parlament zdecydował.

Z tej pednak lekcji francuskiej w stosunku do naszych zamierzeń ustawowych powinniśmy wysnuć dwa wnioski. Jeden, że

RZECZYWISTOŚĆ FRANCUSKA STWIERDZIŁA KONIECZNOŚĆ ISTNIENIA ZASADY ROZJEMSTWA

z punktu widzenia korzyści trzech stron, — państwa, pracodawcy i pracobiorcy. Drugi wniosek, że w wypadku rozwiązywania tego zagadnienia u nas należałoby jasno i wyraźnie określić stosunek ustawodawcy do dzisiejszej struktury metod rozwiązywania zatargu t. zn.

NALEŻAŁOBY ZACHOWAĆ PRAWO ODWOŁANIA SIĘ ROBOTNIKÓW DO STREJKU

w wypadku zawiedzenia ich nadziei, związanych z arbitrażem, następnie trzeba byłoby

WYRÓŻNIĆ SYSTEM POWOŁYWANIA I PROCEDURY KOMISJI ARBITRAŻOWYCH,

orzeczując czasokres działania jak najkrótszy celem szybkiego zlikwidowania ostrych konsekwencji zatargu, oddziałujących na zbiorowe życie gospodarcze. Lekcja więc pouczająca. Zobaczymy, czy nasze czynniki prawodawcze w obliczu tworzenia polskich form ustawowych sięgną do niej. Henryk Wilczyński.

Zgola osobliwie to zdjęcie (połów ryb w mieście) pochodzi stąd, że w berlińskim porcie rzecznym w ub. czwartek tożono karpia na sprzedaż świąteczną.

ZZZ w Rybniku pięknie uczcił dzień patronki górników

Rybnik 6 grudnia. Oddział ZZZ w Rybniku uczcił godnie dzień patronki górników św. Barbary. Rano odbyło się w kaplicy OO. Misjonarzy uroczyste nabożeństwo przy udziale około 4000 ZZZ-towców z trzema pocztami szlandarowymi. Po nabożeństwie pochód ruszył do lokalu Kuczyński, gdzie odbyła się uroczysta akademii górnicza. W pięknych słowach do braci górniczej przemówił sekr. Kubiak.

Dalsza część akademii przeplatana była występami i deklamacjami dźwiętymi. W czasie przerwy przygryw. doborowa orkiestra. Bracia górnicza bawili się ochoczo do późnych godzin popołudniowych. Podkreślenia godny jest fakt, że uczestnicy powyższej uroczystości zaprosili do swego grona bezrobotnych kolegów, których ugościli, czem tylko kto mógł. Do domów rozeszli się górnicy z pieśnią górniczą na ustach.

Advertisement for MAGGI soup. It features an illustration of a lit candle in a holder, with the text 'Praktycznym prezentem gwiazdkowym są MAGGI Przyprawa Kostki bulionowe Zupy'.

O zaliczkę świąteczną dla robotników

Jak się dowiadujemy, Okręgowa Rada Zawodowa ZZZ w Katowicach oraz związki górników i metalowców ZZZ zwróciły się piśmie do dnia 5 grudnia br. do Związku Pracodawców Przemysłu Górniczo-Hutniczego na Śląsku o wypłacenie robotnikom w związku z nadchodzącymi świątami nadzwyczajnej zaliczki podobnie, jak to ma miej-

sose w stosunku do urzędników, którzy tytułem przedświątecznych zaliczek otrzymują 50% swych poborów. Prośba ZZZ nie jest pozbawiona słuszności i ma swe uzasadnienie już w praktyce do części pracowników zakładów przemysłowych. Przyczyna ewentualnie zaliczka winna być potrącana w kolejnych przystępnych ratach.

Wyprobowane przepisy Maggiego BARSZCZ Z USZKAMI.

Proporcje: 1/2 kilograma buraków, 4 MAGGiego kostki bulionowe, 1 cytryna, sól, cukier. Uszka: 12 dkg maki, 1 jajko, sól, 2 do 3 łyżek wody, 4-5 grzybków suszonych, 1 cebulka, 1 łyżeczka masła, 1 łyżka tartej bułeczki, MAGGiego przyprawa.

Uszka: Z maki, jajka, soli i wody zamieszać ciasto, zmieszać małe kwadraty, nakładać farшем z grzybków, po czym złożyć w trójkąt, dobrze zacięsnąć brzoje palcami oraz złożyć końce, aby osiągnąć kształt uszka. Gotować w wrzącej, osolonej wodzie, a gdy wypłyną wyjąć i ułożyć na talerzach.

Farsz: Opłukane i ugotowane grzybki pokroić drobno, przesmażyć na maśle z cebulką, wymieszać z tartą bułeczką, do smaku posolić i w końcu dodać trochę MAGGiego przyprawy.

Sukces wyborczy ZZZ

W wyniku wyborów do rady robotniczej zakładów przetwórczych huty „Pilsudski” w Chorzowie lista ZZZ uzyskała 5 mandatów, Lista ZZZ również 5 mandatów, lista obywatelska 1 mandat. Wynik wyborów wykazał wzrost wpływów ZZZ, który zdobył 1 nowy mandat kosztem ZPP, oraz przeszło 100 głosów nowych.

Zjazd przesów Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych Z. Z. Z.

W myśl uchwały zarządu głównego Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych ZZZ z dnia 23 października 36 r. zwołuje się konferencję przesów oddziałów Związku na dzień 8 grudnia 1936 r. na godz. 10-14 rano w sali Hotelu Europejskiego w Katowicach, ul. Marjańska 12 z następującym porządkiem dziennym: 1) zagajenie, 2) sprawozdanie przesów, 3) sprawozdanie gen. sekretarza, 4) dyskusja nad sprawozdaniami, 5) referat przedstawiciela Wydziału Centralnego ZZZ, 6) wolne wnioski, 7) zakończenie.

Z kopalni „Walenty-Wawel”

W wyborach do rady załogowej na kop. Walenty — Wawel lista ZZZ uzyskała 2 mandaty i 1 uzupełniający.

Ofiara robotników fabryki „Robak”

Pracownicy fabryki mebli „Robak” w Mysłowicach złożyli ofiarę na F. O. N. w wysokości dwugodzinnego zarobku. Uzyskana kwota 1200 przesłano do Głównego Zarządu F. O. N.

O sprawiedliwy podział pracy na kopalniach Skarbofermu

W tych dniach odbyło się zebranie załogowe robotników kop. „Szymb Prezydent Mościński” w Chorzowie, na którym głównym tematem obrad była sprawa niesprawiedliwego stosowania turnusów na kopalniach Skarbofermu. Na zebraniu mówcy wskazywali, że z kop. Szymb Prezydent Mościński wysła się w dalszym ciągu na trzynieściany turnus 400 robotników, podczas kiedy na innych kopalniach Skarbofermu ścięga się robotników z turnusu, a nawet przyjmując nowych. Naprzykład część dawniejszych robotników kop. Bielewszowie musi dojeżdżać na rowerach na kop. Pole Wschodnie, podczas kiedy na kop. Bielewszowie przyjęto nowych robotników. Na zebraniu uchwalono pod adresem dyrekcji Skarbofermu ostrą rezolucję, w której robotnicy domagają się sprawiedliwego podziału pracy na kopalniach. W związku z tą rezolucją odbyła się konferencja rady załogowej z dyrekcją Skarbofermu, w wyniku której dyrekcja zgodziła się na przesilenie do kopalni Bielewszowie 10 robotników, a do kopalni w Knurowie 112 robotników.

Bezrobotne kobiety szpilkami wypędziły burmistrza z ratusza

W Pleasantville, w stanie New Jersey grupa 67 bezrobotnych kobiet obsadziła ratusz. Burmistrz i urzędnicy zbiegli przed kobietami uzbrojonymi w długie szpilki. Kobiety oświadczyły, że będą okupowały ratusz tak długo, dopóki miasto nie postara się dla nich o pracę. Bez pracy są już od lat, a w poniedziałek przystano wypłacać im zasiłek. Krewni kobieci przynieśli im do ratusza materace i żywność. Tymczasem burmistrz i radcy miejscy zebrał się w pewnym lokalu na radę, by zastanowić się nad sposobami odzyskania ratusza.

Żebracy greccy zostali opodatkowi

Władze greckie stwierdziły, że mnożą się żebrowi i niezgorsze żydki, jakie plyną z uprawiania tego procederu, postanowiły opodatkować wszystkich żyjących z jałmużny. Każdy z tyłaga żebraków atenińskich zobowiązany jest w przeciągu pięciu pierwszych dni miesiąca nabyć za znaczną opłatą kupon podatkowy. Pieniądze stąd czerpane będą obracane na walkę z bezrobociem i dokuczliwą nędzę najuboższych warstw ludności.

Co uzyskali górnicy kop. „Wujek”

Do likwidacji strajku na kop. „Wujek” w Katowicach Brynówie doprowadziła następująca ugoda, jaka stanęła między przedstawicielami związków zawodowych, radą zarządczą i dyrekcją kopalni.

Norma wydobycia, która była zasadniczym punktem sporu, została obniżona w granicach od 8 do 15% na poszczególnych oddziałach. W tych samych granicach nastąpi obniżka normy (także i na chodnikach, w zależności od wymiarów i warunków miejscowych).

RÓWNIŹ POPRAWĘ ZAROBKÓW OSIĄGNIĘLI NAKŁADACZE I WOZACZY.

Jeśli chodzi o tunus, sprawa ta została uregulowana w ten sposób, że w ciągu grudnia załoga tak dołowa, jak i powierzchniowa będzie w całości zatrudniona z tem, że w razie konieczności wystąpią na tunus pewnej części załogi powierzchniowej, na co sprawa uzgodniła z radą zarządcą. Ponadto na filarach o dużym ciśnieniu zostały wprowadzone dodatkowe stawki za stawianie stempli i kan. W najbliższym czasie 15 ładowaczy otrzyma nominację na młodszymi reżyszy. Za wyciągnięte przejściowe w numerów dniowych ładowaczy — zaliczać się będzie wszędzie 15 za klasę wozaka. — Za roboty mokre będzie wypłacany — zgodnie z pozycją 24 taryfy — dodatek. Robotnicy przebywający na tunusie (żonaci) otrzymywać będą węgiel po 250 kg. groszów z miarą, podobnie jak i na innych kopalniach.

ZAWIERANIE AKORDÓW W PRZYSZŁOŚCI ODBYWAĆ SIĘ BĘDZIE W PRZODKU.

Dalsze punkty umowy dotyczą i regulują sprawę obsady filarów, przewietrzania przodków, dostarczania drzewa i zimnej wody do picia, kontroli odjazdu i przyjazdu pociągów na poziomie 600 mtr. przyzwolonego traktowania robotników przez dozór, pracy na sortowni Lechia oraz nie szyciano wiania robotników za akcje strajkowa.

Zadania załogi wykraczające po za kompetencje zarządu kopalni, mają być skierowane do odpowiednich władz i czynników, porządkiem których zarząd kopalni zobowiązuje się podporządkować.

Konferencja u Komisarza demobilizacyjnego jaka się odbyła w ub. piątek, a rezultatem której było osłabienie ugody likwidującej strajk i głodówkę na kop. „Wujek”, została zwołana z inicjatywą p. posła Stefana Kapuścińskiego, który z ramienia Związku górników ZZZ brał udział w konferencji.

Wyjazd górników z okupowanej kopalni odbył się w sposób uroczysty w godzinach między 9 i 10 wieczorem w ub. piątek 4 grudnia. Górnicy, którzy okupowali powierzchnię.

AKTORZY PRZEZ CAŁY CZAS AKCJI OKAZYWALI WIELE SERCA I DUŻĄ TROSKĘ O KOLEGÓW PRZEBYWAJĄCYCH POD ZIEMIĄ

Wtworzyli szpaler i uruchomili syrenę kopalni, która przeciętym kwizdem oznajmiała rodzinom górniczym w Brynówie o zakończeniu strajku. Przed bramą kopalni stał tłum kobiet, żon i córek górników, które już wcześniej dowiedziały się o pomyślnym zakończeniu pertraktacji i z niecierpliwością oczekiwaly na ukazanie się w bramach kopalni swych najbliższych. — Widok ich przyjeźdźcy kobiet płaczem, ale nie podrykowanym rozpaczą, jak to było w rodzinach ramnych tegoż dnia, ale radością.

Normalna praca na kopalni podjęta została w poniedziałek, bowiem górnicy zbyt byli wyczerpani prowadzona akcją, aby mogli w dniu wczorajszym podjąć pracę w całości. Zaledwie część ich w dniu wczorajszym przybyła na kopalnię i to w większej części robotnicy z powierzchni. W okresie trwania akcji wywieziono z podziemi kopalni czterech górników, którzy nie byli dłużej w stanie wytrzymać ciężkich warunków długiego przebywania pod ziemią.

Reklama podnosi zbyt

Zapewne zwrócić uwagę naszych Czytelników ogłoszenie w wydaniu wtorkowym, które jednocześnie ukazało się również w innych dziennikach, o aparatach radiowych „CARUSO” fabryki P. Z. R. „CAPELLO”. — Jak nam obecnie Dyrekcja Policji donosi, dokonano w nocy z wtorku na środę włamywania do fabryki P. Z. R. „CAPELLO”, mieszczącej się w Wetnowcu, — łupem wlamywu padła większa ilość odborników CARUSO, jakoteż odnośnych lamp i słuchawek ogólnej wartości 71 000, — Poszukiwania za „Miłośnikami CARUSO” pozostały dotychczas bez rezultatu. (o)

Prezydent Roosevelt jest na terenie Ameryki obiektem powszechnego entuzjazmu. Wracając z Buenos Aires prez. Roosevelt przybył do stolicy Brazylii Rio de Janeiro, gdzie mimo całej wyległ na jego powitanie, przybierając bardzo odważny wygląd. Na zdjęciu prez. Roosevelt (w jasnym garniturze) siedzi w samochodzie obok prezydenta Brazylii Vargasa.

ELEKTRIT

DO NABYCIA W RADIOSKŁ. W CAŁYM KRAJU

Nie umiemy chodzić po ulicach..

Katowice, jako miasto przemysłowe posiadają duży ruch uliczny. Niestety coraz częściej, — zwłaszcza od osób przyjezdnych słyszy się utyskiwania, że mieszkańcy stolicy Śląska nie umieją chodzić po ulicach, Ruch uliczny jest często

tamowany przez zatrzymującą się na ruchliwych ulicach publiczność. Zdarzają się wypadki, że na chodnikach przystają ludzie pojedynczo, lub nawet w grupach, co niewątpliwie utrudnia innym przechodniom swobodne przejście w różnych kierunkach, doprowadza nieraz do zatargów wśród niektórych osób, a nawet daje okazję kieszonkowcom do kradzieży.

Bezcelowe wystawianie na najszybszych ulicach miasta jest swego rodzaju szkodliwą bezmyślnością, którą trzeba stanowczo piętnować w interesie ogółu. Do tamowania ruchu pieszego przyczyniała się też kobiety, zatrzymujące się na środku chodnika z wózkami dziecięcymi lub prowadzące 2 a czasem nawet i więcej wózków obok siebie. Ponieważ stan taki uniemożliwia normalny ruch pieszego, Magistrat Katowic uprasza Publiczność o przestrzeganie przepisów ruchowych i niezatrzymywanie się na chodnikach, oraz zwracanie uwagi innym osobom, które tych przepisów nie przestrzegają.

I jeszcze jedno: Bądźmy grzeczni wobec przechodniów. To nie kosztuje i nikt na tym nie straci. Opowiadała jedna Amerykanka, która ujeżdżana zjedźla nasze miasto, że potracona przez starą jąką traciła przechodzącego z drugiej strony jakiegoś pana, którego natychmiast przeprosiła. Ten nie tylko, że nie przyjął tego do wiadomości — ale zaczął mruzczyć i wymyślać owej Amerykance: — „Nie widzi pan, że idę?” itd. Amerykanka ta twierdziła, że w Katowicach ludzie są niegrzeczni.

Przypuszczamy jednak, że nie wszyscy... Nie mniej przestrzeganie przepisów ruchu i odrobina grzeczności nie przyniosą namemu miastu ujmę. Przecież jesteśmy miastem zachodnio-europejskim. O jego dobrą sławę powinniśmy w tym wypadku zadbać. To nie kosztuje!

Szczęść Boże na nowe dziesięciolecie

W związku z dziesięcioleciem „Polski Zachodniej” otrzymaliśmy od licznych osób i organizacji sympatyczne życzenia, które zachowamy we wdzięcznej pamięci. Jeden z przyjaciół naszego pisma zdobył się nawet na obszerny bardzo dla nas miły i cenny artykuł, który przy sposobności życzeń charakterystycznie szczegółowo dorobek moralny naszego pisma w ub. dziesięcioleciu. Ten szczególnie miły dokument przyjaźni i życzliwości pozawaliśmy sobie poniżej opublikować w całości:

Mam żal do Redakcji „Polski Zachodniej”, że nie zapowiedziała swego jubileuszu dziesięciolecia. Inne pisma o swych uroczystościach trąbiają wprost na długie dni w miesiąc naprzód, podnoszą pod niebiosa swę zasługi i działalności „Polski Zachodniej” zaskoczyła nas swym jubileuszem i zadziwiła swą nie uzasadnioną skromnością.

Czytując „Polskę Zachodnią” od pierwszego do dnia jej istnienia. Od pierwszego dnia wychycała mi się serce swa bolowością i siłą o najwyższe ideały narodowe na Śląsku, o godność i honor ziemi, o prawa człowieka, o wychowanie na tej ziemi

pełnowartościowego obywatela odpowiedzialnego za losy kraju.

Takiej gazety nie mieliśmy przedtem w naszym województwie. Opinia śląska rządził lejborgan p. Korfałtego, finansowanego przez obcy kapitał. Płatały się w końcu po Śląsku różne świstki separatystyczne. Nie miała gazeta w rękach śląskiego robotnika i rolnika, która była częstym zjawiskiem. Brakowało uczciwej gazety, organu rzeczywiście narodowego, stojącego na gruncie państwowym, myślącego o przyszłości Śląska i jego roli w Rzeczypospolitej.

Olbrzymia ta luka wypełniła „Polska Zachodnia”.

„Polska Zachodnia” w swym pracownym dziesięcioleciu miała ciężki trud przeobrażenia opinii narodowej całego społeczeństwa na Śląsku. To zadanie „Polsce Zachodniej” się udało. „Polska Zachodnia” jak ta kropka drażniąca codziennym uderzeniem o twarde kamień, przyczyniła się w olbrzymiej mierze do innego nastawienia się społeczeństwa do zagadnień ogólnych.

Byłem świadkiem i uczestnikiem tych przeobrażeń psychicznych jakie przechodzi

ło polskie społeczeństwo na Śląsku przez tych dziesięć lat ostatnich.

Codziennie „Polska Zachodnia” przypominała nam, że żyjemy na kresach, otoczeni atmosferą zwycięstwa naszego sąsieda z zachodu, rozporządzającego olbrzymimi środkami do zatruwania dusz polskich, przez różnego rodzaju „Kleinarbeit”, przez wpływy Wojskibundu i innego rodzaju organizacji niemieckich, szkole mniejszościowa, przez nacisk niemieckiej administracji potentatów przemysłowych. „Polska Zachodnia” codziennie demaskowała to robotę, tepila bezlitośnie renegactwo, uderzała w ton dumy narodowej i wzywała do wstąpienia do walki organizacyjnej, kulturalnej i gospodarczej.

Nie było na Śląsku żadnego dodatniego zjawiska na każdym polu. by „Polska Zachodnia” nie patronowała mu, by nie opiekowała się nim, by ze swych łamów nie pomagała wszystkim aktywnym posunięciom społecznym.

Pamiętamy wszyscy wiele wysiłku po świecała „Polska Zachodnia” sprawom pismów szkolnych, wyborom do gmin, sejmiku i samorządów gospodarczych, zmiłn organizacyjnemu i kulturalnemu Śląska, potrzębom inwestycyjnym, trosce o prawa robotnicze itp.

W dziele gruntowania poczucia dumy narodowej na Śląsku udział „Polski Zachodniej” jest niezwykle duży i znaczny. Codziennie przecież czytają „Polskę Zachod-

nia” i jej bezkompromisowe wskazania — dziesiątki tysięcy ludzi. Dziesiątki tysięcy nastawia ona codziennie na jedną i potężną wolę i myśl o dobru publicznym.

Codziennie „Polska Zachodnia” walczyła o unarodowienie przemysłu i handlu na Śląsku. Efekt tej pracy dziś już na Śląsku znać. Koło „Polski Zachodniej” zgromadziła się dziś wielka rodzina, tego wszystkiego co na Śląsku najdzielniejsze, najlepsze, najczystsze. Rodzina ta liczy dziś setki tysięcy osób. W tej rodzinie „Polska Zachodnia” to najlepszy przyjaciel i doradca, to codzienny pośrednik i przewodnik to właściwy twórca zdrowej i uczciwej i patriotycznej opinii narodowej.

Na pismo to każdy dzień czekamy z utęsknieniem i ciekawością.

Przedko przeczytały te pierwsze dziesiątki lat istnienia pisma. Przyzywałyśmy się do siebie wzajemnie i pokochaliśmy, jak stało się drużny i przyjaciele nierozłączni.

Z satysfakcją spożywamy w przeszłość „Polski Zachodniej”. — Jest ona naszym dokumentem tego wszystkiego co tworzyło na Śląsku polską moc i siłę.

Na następne dziesięciolecie serdecznie życząc „Polsce Zachodniej” bogatej w sukcesy przyszłości, młodzień, tego samego temperamentu i tej wysokiej linii ideowej, jakże bez przeszkód cęchowała ją w ostatnim dziesięcioleciu.

Szczęść Wam Boże na nowe dziesięciolecie.

Wiadomości bieżące.

Niedziela
6
grudnia

Dzisiaj: Mikołaja
Jutro: Ambrożego b.
Wschód słońca: 7,29
Zachód słońca: 15,41

POSIEDZENIE SEJMU ŚLĄSKIEGO 12 b. m.

Zapowiedziane na 9 b. m. posiedzenie Sejmu Śląskiego zostało przełożone na dzień 12 b. m. o godz. 11 przed południem.

(-) **Dyżur lekarski**
z ramienia Ogólnego Miejscowej Kasy Chorych na miasto Katowice dziś w niedzielę pełnią: pp. dr Boniarczyk ul. Kościuszki 23 i dr Korn ul. Pocztowa 14.16. We wtorek 8 b. m. pełnią: pp. dr Kociński św. Jana 1 i dr Szczęcha ul. Piłsudskiego 15

Baender nast.

ERNEST CEBULLA

KATOWICE, 3 MAJA 3
SZLAFROK LUB PYJAMA
to najładniejszy podarek gwiazdkowy

(-) **Wydziałowość dyrektora Poczt i Telegrafów**
Nakładem Dyrektora Okręgu Poczt i Telegrafów w Katowicach, wyszła z druku broszura pt. „Pocztą, Telegraf, Telefon, Radio”, zawierająca podstawowe wiadomości o usługach poczty, telegrafu i telefonu, aktualny wyciąg z taryfy pocztowej i telegraficznej, taryfę różnorodnych międzydzielnic, przeprowadzanych między Katowicami a miastami powiatowymi i ważniejszymi urodziskami na terenie Rzępliej. Ponadto broszurka zawiera spis ulic m. Katowic, piękną 4-kolorową plan sytuacyjną miasta oraz zestawienie specjalnych usług poczty na terenie Katowic. Broszura ta w cenie 40 groszy jest do nabycia w urzędach i agencjach pocztowo-telekomunikacyjnych oraz u listonoszów, doręczających codzienną korespondencję.

Wszelkie zamówienia na miarę Repertoriów
„FUTRO” O. Scharf
KATOWICE, 3 MAJA 7 - Tel. 325-66 (5082)

(-) **Wschodniowski Kongres Młodych Medyków.**
Zrodnie z uchwałą kongresu Wschodniowski skiego Związku Młodych Medyków który odbył się w roku bieżącym w Sofii, nastąpił kongres odbędzie się w Polsce W ostatnich dniach odbyła się w Polskim Akademickim Związku Związku Międzynarodowego „Liga” konferencja poświęcona omówieniu prac przygotowawczych do kongresu W obradach wzięli również udział prezes Wschodniowski Związku Młodych Medyków p. Z. Lachowicz, prezes Kola Medyków Studentów Uniwersytetu Jana Kazimierza Kongres odbędzie się w Warszawie wiosną roku przyszłego Na obrady przybędzie kilkudziesięciu delegatów z Bułgarii, Jugosławii i Czechosłowacji.

Podarunki gwiazdkowe...?
dywany - dywaniki - chodniki - narzutki
dywany i chodniki Holenderskie
Walter KATOWICE
Młyska 5

(-) **Nowe władze Związku Właścicieli Kina.**
Nowy zarząd Związku Zrzeszeń Właścicieli Kineoteatrów Rzeczypospolitej Polskiej ukonstytuował się w sposób następujący: prezes Stanisław Zakroński (Warszawa) wiceprezesi: Henryk Pachociński Kraków i Franciszek Kiedroń Katowice; ławnicy: Bronisław Neugebauer Łódź, dr Adam Herman Kraków, J. Kitkowski; członkowie: H. Zieliński Łódź, M. Wirt Tarnobrzeg, G. Feliks Nowak Łódź Ewel Bądk Wilno, Włodzimierz Gąrtowski Łuck Jan Gałuba Poznań Stanisław Zborowski Łwów i Roman Ostrowski Warszawa i Agnieszka Liwowska Kraków

Podarek gwiazdkowy o trwałej wartości
Generalne przedstawicielstwo
Bracia Brueckner
Katowice, Sienkiewicza 23
Telefon 327-39

(-) **Osobiste Minister WR i OP** zamłanował z dniem 1. grudnia br. bytowo Inspektora szkolnego w Katowicach p. Józefa Przymusińskiego, radcą w Wydziale Oświatowym Publicznego Urzędu Włodzkiego-Śląskiego.

Komu należy oddawać dary dla bezrobotnych

Katowice 6 grudnia.
Miejski Obyw. Kom. Zimowej Pomocy w Katowicach uruchomił na terenie miasta 60 Podkomitetów, które trudnią się będą zapowiedzianą zbiórkę odzieży dla bezrobotnych.
Podkomitety przystąpiły w tych dniach do zbiórki materjałowej, doręczając przez swoich

Wolny-Włóczki BRAUN - WOOL
Skład fabryczny (5805)
„V E R A” Roboty ręczne,
KATOWICE, Pl. M. Piłsudskiego 4

wystanników ulotki i deklaracje w mieszkanickich obywateli Katowice.
Zadna deklaracja nie powinna być zwrócona bez wypełnienia, kiedy po kilku dniach wystannicy Podkomitetów zgłoszą się po jej odbiór i po zabranie ofiarowanych przedmiotów.
Jeżeli w latach poprzednich z złożonej odzieży zaopatrzone przeszło 500 rodzin bezrobotnych, w roku bieżącym winniśmy wspólnym wysiłkiem zaopatrzyć wszystkie rodziny bezrobotnych i bić tych na terenie miasta. Wszyscy zarobkujący obywatele winni się postarać, aby do ich drzewi daremnie nie pukano. Pomoc Zimowa Bezrobotnym to nakaz sumienia i obowiązek patriotycznych.
Wystannicy Podkomitetów są zaopatrzeni w odpowiednie legitymacje Naczelników obwodowych, na co zwracamy specjalnie uwagę społeczeństwu, celem uniknięcia nadużyć.

Gwałtowny spór w sprawie Żydów-volksbundowców

Znamienna dyskusja na zebraniu Volksbundu w Chorzowie

Chorzów, 6 grudnia.
Onegdaj odbyło się wale zebranie Volksbundu w Chorzowie w hotelu hr Reden pod przewodnictwem p. Goldmana. Udział w zebraniu wzięli członkowie Volksbundu z Chorzowa i z powiatu świętochłowickiego. Sprawozdanie z działalności Volksbundu za ubiegły rok złożyła kierowniczka Volksbundu p. Ernst. Jak wynikało ze sprawozdania dochody wynosiły za ubiegły rok — 47.000 a wydatki koło 42.000. Największą pozycję w wydatkach tworzą wydatki na administrację, subwencje szkolne, wydatki na kolonie letnie, itd. Wynika z tego, że Volksbund operuje dużymi kwotami pieniężnymi.

Po tym sprawozdaniu wyznaczył ciekawy spór między przewodniczącym p. Goldmanem a członkiem Deutsche Jugend Verein p. Guzenda. Ten ostatni zapytał się p. Goldmana, czy w Volksbunde są jeszcze Żydzi, którzy jako „niearyjscy i jako wrogowie niemiecy winni być w bezwzględny sposób wyrzuceni”. Zaskoczony tem p. Goldman stanął w obronie Żydów, zaznacząc, że Żydzi — Volksbundowcy popierała od 1922 roku niemiecki Volksbund, pracują dla niego, wspierają intensywnie na terenie i moralnie i on jako prezes Volksbundu na Chorzów i Świętochłowice jest przeciwny wyrzucaniu Żydów z Volksbundu. Powstała żywa dyskusja, w czasie której większość zebranych stanęła na stanowisku usunięcia Żydów z Volksbundu. Ci-

kawa jest rzeczą jak obecnie ustosunkowują się Żydzi — Volksbundowcy wobec tak niemilej dla nich dyskusji.

Z dalszego sprawozdania wynikało, że zostało usuniętych z Volksbundu około 230 członków, podczas gdy nowych przyłączyło około 500 członków. Na szczególne podkreślenie zasługująca duża ilość członków, jaka przebywa w szeregach Volksbundu. Świadczy to o pełnej swobodzie organizacyjnej jaka pozostawia się Niemcom w Polsce.

Jakże zgola iaczej przedstawia się sytuacja Polaków na Śląsku Opolskim, wystawianych na ciężkie szlaki.

Oto np. ostatni Polacy górniczy chcieli urządzić na swą Barbarę nabożeństwo w jednym z kościołów parafialnych w Bytomiu. Księża niemieccy jednak nie zgodził się na to. Polacy musieli zadzwonić się na bożeństwo w kaplicę na t. zw. Górce poza miastem. Drugi przykład podobny: Oto Polacy górniczy zgłosili się do odpowiednich czynników celem wynajęcia sali na urządzenie akademii w Bytomiu. Wszędzie spotkali się z odmową. Wobec takiego stanowiska musiano u. zadzić akademie w małej sali Domu Polskiego (dawny „omnitz”).
Powróćmy do dalszego przebiegu zebrania Volksbundu w Chorzowie. Zarząd wybrało w tym samym składzie. Na uwagę zasługują wystąpienie p. Ulitza, który wywarł obecnych volksbundowców, żeby nie emigrowali do Niemiec, lecz zostali nadal w Polsce.

Każdą nową powieść i ciekawą książkę naukową znajdziesz

W Wypożyczalni książek Książnicy Śląskiej — Katowice
ulica Dworcowa 18 (naprzeciw Kasy Chorych)
5288

POKAZ GOŁĘBI POCZTOWYCH W KATOWICACH.

Z okazji przypadającego 15-lecia istnienia towarzystw hodowców gołębi pocztowych V-09, „Piast” i V-010, „Tempo” w Katowicach zorganizowany zostanie w dniach 6-8 grudnia pokaz gołębi pocztowych w sali restauracji „Strzecha Górnicza” w Katowicach przy ul. Andrzeja. Wystawione zostaną jedynie gołębie zwycięskie w tegorocznych lotach konkursowych na odległość od 301 do ponad 800 kilometrów. Wstęp na pokaz wynosi 50 groszy, dla dzieci: 20 groszy. Zwracać można od godz. 9 do 20 grudnia od 6 do 8 grudnia o b. r.

(-) **Wystawa obrazów art.-mal, St. Korzeniewskiego**
jest otwarta codziennie do dnia 15 bm. od godz. 10 do 19 w gmachu Włodzkiego-Śląskiego Wstec wolny

(-) **Wystawa śniegów.**
Od dziś przez cały tydzień można zwiedzać wystawę śniegów szkolnych i podrocznych metodycznych — jak urządził St. Konec watorium Muzyczne w Katowicach dla nauczy cieli prowadzących śnieg w przedszkolach i szkołach powszechnych i średnich Wystawa mieści się w gmachu Konserwatorium ul. Włodzkiego 45 i 1 i jest otwarta codziennie w godzinach od 16-19. Wystawa śniegów, jako pierwsza tego rodzaju impreza w kraju, obmieści niemal całkowicie produkcje wydawnictwa w tym zakresie eksponatów bowiem wystawa będzie ponad pół tysiąca Po dział materiału na strony pozwolił się zorganizować i zapoznać z szczegółowymi działaniami gołębników i podrocznych metodycznych. Wstęp na wystawę bezpłatny.

PAPIERY WARTOŚCIOWE NA F. O. N.

Wojewódzki Komitet F. O. N. donosi, że dary, składane na F. O. N. w papierach wartościowych, jak w obligacjach Pożyczki budowlanej, narodowej, inwestycyjnej, konsolidacyjnej itp. należy przekazywać do oddziałów Banku Polskiego lub P. K. O. Równocześnie celem uproszczenia czynności manipulacyjnych wyjaśnia się, że ofiarodawcy winni na odpowiednich stronach obligacji pożyczki wyprzedzić przelew nast. klauzulą: „przekazane na F. O. N.”; umieszczać poniżej swój podpis wzgl. pieczętąk urzędową lub firmową.

Zdrowo! Smacznie! Obficie! Tanto
tylko (3142)
w Mleczarni „Zdrowia”
w KATOWICACH ulica Włodzowa nr. 13.
Kuchnia mleśna i kiska — Obiady w abonam. po cenie żnielnej.

(-) **Koncert symfoniczny.**
Dziś 6 bm. o godzinie 12 w sali Śl. Techn. Zakładów Naukowych odbędzie się III koncert symfoniczny o bogatym i urozmaiconym programie Z dzieł symfonicznych usłyszemy po raz pierwszy „Don Kichot” wybitnego współczesnego polskiego kompozytora E. M. Rawskiego, zapomniałymi symfonie J. F. Dobrzyńskiego i Glucka uverture „Higena w Aulidzie”. Poza tym program koncertu obejmie dwa koncerty fortepianowe: Haydna i Saint Saens. Solistami jest Stanisław Szpilski pianista — którego nieskazitelna technika i dorobek muzyczny harmonijnie łączy się i dała w oczu wykonaniu pełnię artystycznego przeżycia — i koncert prowadzi dr Stefan Lidzki Siedziński. Jest to dyrygent kółko głęboka muzykalność, zawziętość i doświadczenie rokuła i zaibież szermi koncertowi wielkie powodzenie.

(-) **Zielony rury magistralne.**
W nocy na 3 bm. z warsztatu ślusarskiego w Zawodzu przy ul. Cwikłowej, skradziono na szkodę Magistratu miasta Katowice około 150 metr stalowych do instalacji świetlnej, wartości 165 zł

KKO
KOMUNALNA KASA Oszczędności POWIATU KATOWICKIEGO
WKLADOM Oszczędnościowym
BEZPIECZESTWO OPROCENTOWANIE
KAZDOCZESNA WYPŁATE
TAJEMNICE
KATOWICE, POCZTOWA 5/Młynska 9

(-) **Otwarcie wystawy.**
Dziś o godz. 11 zostanie otwarta „Wystawa obrazów” przy ul. M. Piłsudskiego 6. Prace swoje wystawiają: Apoloniusz Kedzierski i Stanisław Kedzierska jak również prof Tadeusz Cieślowski bogaty zbiór swoich prac architektonicznych stawił Warszawy Wystawa była wielkie zainteresowanie w szerokich masach inteligencji

POLSKIE ZAKŁADY RadioPhonet
GÓWNA, ŚWIETOCHŁOWSKA 50
Wydajmy odbiorniki, najnowszą konstrukcją
LUX, TRIUMF oraz przebijające superheterodyny
IMPERIAL na warunkach dotychczas dla wszystkich. Przejmujemy na całkowitą odpowiedzialność
WSZELKIE POŻYCZKI DANIOWE
na kursie nominalnym, płacąc raty, bez uszerek, bez opłat
proszę wypełniać na żądanie.

WIELKA KRADZIEŻ SKLEPOWA.

W nocy na 4 b. m. po wyrwanu skobla i wyważeniu drzwi, weszli nieznani sprawcy od strony korytarza do sklepu kapeluszy Nowotnej Hildegardy, zam. w Katowicach przy ul. Lubieckiego Nr. 2 i skradli 34 kapeluszy filcowych i zamszowych, 2 kapy futrzane, 2 czapki zamzowe, 2 czarne futerka, parę trzewików damskich, oraz paczkę wełny, łącznej wartości 583 zł.

Ludzie, cierpiący na zaparcie stolca i polezione z tym przekrwienie organów podbrzusza, uderzenia krwi do głowy, bóle głowy i bóle serca, jak również cierpienia błony sluzowej i serek, rozpadliny odbytu, hemoroidy i fistuły pić po dwie łyżeczki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa zrana i wieczorem.

(-) **Kolonja Iżenie PKK**
Polski Czerwoną Krzyż Okręg Śląski w Katowicach organizuje kolonie zimowe dzieci w swoim Zakładzie w Rabce Grupa dzieci dzieci z Katowice ustatni w poniedziałek 21 grudnia br. Złożenia przyjmują Zarząd Okręgowy w Katowicach przy ul. Andrzeja 9, I piętro, telefon 308 92.

Z Chorzowa

(-) **Publiczne posiedzenie Rady Miejskiej**
odbędzie się w Chorzowie w środe 9 bm. o godzinie 19 w ratuszu sala posiedzeń Rady Miejskiej Kartv wstępu na galerię są wyjątkowo Referat Prezydialny ratusz pokój 95 w godzinach urzędowych od 9-12.

OKULARY wykonuje dokładnie tylko „OKULARIUM” Optyk-Foto Chorzów 8, Jagiellońska 1
Dostawca dla Spółek Bractwa i wszystkich Kas Chorych 5080

(-) **Za przekroczenie dewizow.**
4 bm. Urząd Celny w Bytomiu zatrzymał przybywatelkę polską Janinę Samacka, lat 26 zam. w Parzycu która usiłowała wywieźć w pokój 4500 franków franc. i książeczki uszczelnioną na 63 fr. Samacka odstawiono do Prokuratury w Chorzowie

proszę dla amoniak w m. r. b.
KOWALSKINA
dla tymi umocowuje
BOLACH GŁOWY

Z Bielskiego

(B) Osobiste. Z dniem 1 bm. został przeniesiony na stanowisko kierownika apłk. Ubezpieczalni Społecznej w Łowiczu p. mgr. Tadeusz Wyczesany...

ŚWIĘTA WE WIEDNIU. (B) 14. dnia wycieczka do Wiednia na Święta Bożego Narodzenia i Sylwestra od dnia 21 grudnia do 1 stycznia 1937 r. urzędza Izba Polsko - Austriacka...

(B) Nieszczęśliwy wypadek przy pracy. W dniu wczorajszym zatrudniony przy staczaniu drzewa budowlanego w lesie Franciszek Szymala z Grodzka pow. Bielsko został przygnieciony drzewem...

(B) Cyganie kradną. 1 bm. w godzinach wieczornych nieznanymi sprawcy z ogrodu Anny Danelowej w Czecho-wicach skradli z f-ciu uli miod wraz z pszczołami...

Z Cieszyńskiego

(C) Dyżur niedzielny i nocny aptek w Cieszynie pełni od dnia 6 do 12 bm. Antka OO. Bonifratrów Plac ks. Londziña

(C) Na posiedzeniu Rady Miejskiej dnia 4 grudnia rozdzielono 6000 złotych na „Gwiazdki” tegoroczna dla 2184 dzieci szkolnych 500 zł dla 400 dzieci w 10 odcinkach...

Oczyszczać chłodniki!!!

Przypominamy rozporządzenie policyjne z dnia 1 czerwca 1928 r. w sprawie czyszczenia chłodników na terenie miasta Katowic

W dniu 4 grudnia 1936 r. w Chorzowie wskutek nieszczęśliwego wypadku w kopalni, zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami

sp. Wincenty Jasiński

absolwent Akad. Gór. w Krakowie przeżywszy lat 25. Ekspatacja zwłok z szpitala Spółki Brackiej w Chorzowie do kościoła św. Barbary nastąpi w wtorek dnia 8 b. m. o godz. 15, skąd zwłoki zostaną przewiezione do Płascieczna...

Zarząd kopalni „Król-sw. Barbara” i koledzy

4626

Lacrosse — nieuprawiany u nas a w Anglii popularny rodzaj sportu.

Reperduary teatrów i kin

Teatr im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach. Niedziela, dnia 6 grudnia: Inscenizacja urodz. św. Mikołaja... Teatr im. St. Wyspiańskiego na prowincji. RYBNIK — poniedziałek, dnia 7 grudnia: „Niespodzianka”...

Miejski Dom Ludowy w Chorzowie

Już w poniedziałek 7 b. m. o godz. 20 wygłapi jedyną raz na Śląsku w Miejskim Domu Ludowym w Chorzowie najpopularniejszy w Polsce teatr „Gruzik Warszawski” i wystawi świetny wodewil satyryczno-polityczny...

Kinoteatry w Katowicach

od dnia 4 grudnia. CAPITOL: „Woj pierwsza miłość”. CASINO: „Dla Ciebie, Mariu...”

RADIO KATOWICE

Niedziela 6 grudnia. KATOWICE. Godz. 6.00 „Burmą śląską”. 6.15 Pły. 6.03 „Gazeta rólnicza”. 6.15 „O konserwacji miszy i rolniczej”...

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

Godz. 6.00 Hamburg: Koncert portowy. 7.40 Paryż: Muzyka religijna. 8.00 Paryż: Koncert. 8.30 Warszawa: Muzyka religijna. 10.30 Paryż: Muzyka salonna...

Kalendarz zebrań

Środa 9 grudnia. KATOWICE. O godz. 20 w sali Zjednoczenia Kółek Polaków przy ul. Koniopoleckiej nr. 1 (róg Górnickiej) zwołane miesięczne zebranie kółka Miejskiego Polskiego Zw. Zachodniego Katowice (Centrum).

Komunikaty

Podziękowanie wychowawczyń. Sekcja Wychowawczych Przeszkoli przy Zarządzie Okręgu Z. N. P. składa serdeczne podziękowanie P. G. Busznickiej-Brudnickiej, specjalistce w chorobach dziecięcych...

Na F. O. N.

Staraniem zarządu T. C. L. w Wodzisławiu dnia 11. zorganizowano wieczerki, w których otrzymano 200 w kwocie 26,85 zł zarząd T. C. L. przeznaczył na F. O. N.

Odpowiedzi redakcji

Z. K. Krowczyński. — Jestli wyrok zapadł, to skarb państwa powinien zwrócić pobrane czynsze mieszkaniowe tylko wtedy na Pa. pr. w. w. podstawa domagania zwrótu konsumpcyjnego, w tym celu należy przystąpić do sądu...

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dnia 4 grudnia b. r. najukochańsza żona i matka

śp. Maria z Giełbątkowskich Plechowiczowa

Ekspatacja zwłok do grobu rodzinnego w Tarnowie odbędzie się dnia 6 grudnia br. o godz. 15.30 z domu żałobcy w Katowicach przy ul. Zabrzejskiej 11.

(C) Dom Zdrójowy w Wiśle.

W ostatnich dniach grono osób z posród właścicieli pensjonatów miało możliwość zwiedzenia Domu Zdrójowego w Wiśle który jest już na ukoniecznieniu i trzeba przynajmniej do naprawy przedstawić się imponuła. W ramach tym zarząd pomieszczenia: urządził gminny wraz z wszelkimi biurami, mieszkaniami naczelnika gminy, sala restauracyjna kino na 600 osób wraz z sceną teatralną oraz sala reprezentacyjna...

(C) Towarzystwo Hodowców Drobego inwentarza

urządza w dniach 12 i 13 bm w salł Domu Zolnierza w Cieszynie wystawę - prezatyr drobiu, ptactwa wodnego i zwierząt futerkowych Śląska Izba Rolnicza będzie subwencjonowała zakup materiału zarodkowego w wysw. kwoci 50 proc. ceny kupna Wszelkich informacj udziela sekretarz Towarzystwa w każdą sobotę w lokalu Towarzystwa Rolniczego. Dom Narodowy w Cieszynie

Tysiące m. zmarli w Polsce grozi głód Pomylcie o tem i zbieście ofiarę na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

Vertical text on the far right edge of the page, partially cut off.

456

**NAJPIĘKNIEJSZY PREZENT
NA GWIAZDKĘ
DLA CAŁEJ RODZINY
TO SUPERHETERODYNA
PHILIPS 456 Z POCHYLNĄ
SKALĄ, WYPOSAŻONA
W IMPONUJĄCY ZESPÓŁ
URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH**

**NIKTÓRE SZCZEGÓŁY
WYPOSAŻENIA**

- 7 wysokosprawnych obwodów
- stereofoniczne otwarcie
- automatyczny antifa-ding
- regulacja barwy tonu
- pentoda głośnikowa AL 4

Nazwa „PHILIPS” stała się synonimem najwyższej jakości technicznej.

Przyjaciele każdego domu

Wytwórca: **SIEGEL I Ska Sp. z o. o.**
FABRYKA CHEMICZNA KATOWICE II.

Jedwabie na fartuchy
Wiejskie chustki i pedy

Suknie damskie i dziecięce
Swetry, szlafroki i bielizna

Najniższe ceny przy wielkim wyborze.

JACOBSON I SKA
KATOWICE, Młyńska 2 Rok zał. 1893

Modne zyrandole
własnego wyrobu po cenach najniższych

Centrala Swatta
Katowice, ul. św. Jana 4
Katowice, ul. 3-go Maja 6
Chorzów L, ul. Wolności 33 (3211)

NIE WYSZYLIAMY AGENTÓW!
Długo sprzedajemy, najlepiej, za gotówkę na raty, pożyczki państw. radioaparaty, maszyny do szycia, do pisania (biurowe, walizkowe) nowe okazynie. Kupujemy i zamieniamy używane maszyny Firmy katołicka, „SŁASKI DOM MASZYN” Katowice, Kościuski 3. Waresatę reperacyjną na miejscu. (6886)

NOWOCZESNE PIECE
ciągłego palenia
systemu amerykańskiego

WYRÓB KRAJOWY

Piece nasze wyróżniają się: estetycznym, nowoczesnym wyglądem, piękną emalią majolikową, wielką wydajnością, równomiernym nagrzewaniem powietrza.

HERFELD & VICTORIUS, SPÓŁKA ARCYNA
GRUDZIĄDZ
Biura Sprzedaży i Wystawy:
w Warszawie, Nowy Świat 31 i we Lwowie, Sobieskiego 3

Obwieszczenie o licytacji zastawów

Ogłaszam, że w środę dnia 9 grudnia 1936 r. o godzinie 10-tej sprzedam publicznie w Katowicach przy ul. Białej 220: większą ilość mebli i naczyń kuchennych jak: szafy, łóżka, krzesła, foteliki, nocne stoliki, maszyny do szycia, stoły, bufety kuchenne i inne ruchomości. Ruchomości powyższe oglądać można 1/4 godziny przed rozpoczęciem licytacji na miejscu sprzedaży.

KOMORNIK SĄDU GRODZKIEGO w Katowicach rewiru IV. (6988)

Obwieszczenie o licytacji

Ogłaszam, że dnia 9 grudnia 1936 r. o godzinie 9-tej sprzedam publicznie w Katowicach przy ul. Powstańców nr. 37 następujące ruchomości: większą ilość naczyń kuchennych, naczyń porcelanowych i szkła, kilka obrusów, ręczników, oraz inne rzeczy, jak: maszyny do krojenia chleba, pieczone kuchenne wanny, prasę do koplowania, maszyny do mielenia lodu, lampy, lustro i t. p.

Racowane na łączną sumę 1212,91 zł. Po przeprowadzeniu licytacji przy ul. Powstańców nastąpi dalsza sprzedaż przy ul. Jędrzejowskiej.

Ruchomości powyższe oglądać można 1/4 godziny przed rozpoczęciem licytacji.

KOMORNIK SĄDU GRODZKIEGO w Katowicach rewiru VI. (6988)

Obwieszczenie o licytacji

Ogłaszam, że w środę dnia 9 grudnia 1936 r. o godz. 9-tej sprzedam publicznie w Katowicach przy ul. Powstańców nr. 38 następujące ruchomości: 2 maszyny elektryczne, 2 maszyny do wyrobu wody sodowej i lemoniady, 3 aparaty do rozlewu piwa, 2 maszyny do przetwarzania butelek, 1 maszynę do pisania i biurową, 2 szafy, 4 kufle, 2 aparaty komi pęcnikowych, 2 pary ubrań męskich, 8 wozów platform, 4 krzesła, 100 ltr. noku malinowego, 100 ltr. noku wiśniowego i 120 sztuk butelek wina. Ruchomości powyższe oglądać można na miejscu sprzedaży 1/4 godziny przed rozpoczęciem licytacji.

STAWBOKI Komornik Sądu Grodzkiego w Chorzowie rewiru VI. (6993)

FOTO-KINO-Aparaty

WYWIW, KATOWICE

I aparaty do powiększeń
Okazyjne kupna

Korzystna sposobność nabyć tańco dobrego aparatu fotograf. dla siebie lub dla krewnych na gwiazdkę.

Zatędzacie sobie okazynych sprzedab i katalogów fotogr. — Aparaty kinematog. na dogodnie spłaty ratalne.

J.WYK Optyk dypl.
Katowice, ul. św. Jana 13

Sąd Grodzki w Katowicach
V N 19a/32

Uchwała.

W sprawie postępowania upadłościowego do majątku firmy „Maitriska Spółdzielnia Pracy” spółde: z o. o. w Katowicach, wyznacza się termin zebrań wierzycieli na dzień 18 grudnia 1936 r. godz. 11-ta popół 58, celem wysłuchania w trybie § 204 ord upadł. (5988)

Katowice dnia 4 listopada 1936 r.
Sąd Grodzki.

Sąd Grodzki w Katowicach
V N 59a/32

Uchwała

W sprawie upadłościowej firmy „Merkur” Sp z o o w Katowicach w miejsce zmarłego zarządcy adwokata Wygody z Katowic mianuje się zarządcą upadłości p. Maksymiliana Pasberka zam w Katowicach, ul. Dąbrowskiego 6

Celem powzięcia uchwały czy nowomianowany zarządca ma pozostać, zwołuje się zebranie wierzycieli na dzień 18 grudnia 1936 r. godz. 9-ta w sali 58 tut Sadu W terminie złoży zarządca sprawozdanie o objęciu zarządu (5989)

Katowice dnia 24 listopada 1936
Sąd Grodzki

TRWAŁA ONDULACJA
podnosi urodę każdej Pani

Fachowe wykonanie w Zakładzie Fryzjerskim

Walerian Koźlecki
Chorzów I, ul. Powstańców 14.
vis a vis Kościoła Ewangelickiego

LICYTACJA

małki krun. miedle i różnego rodzaju towarów spożywczych we większej ilości odbędzie się dnia 10 grudnia 1936 r. o godz. 12 w składzie kurtołwim zobow. Dawida Pinkusa w Siemianowicach Śl. ul. Sienkiewicza 1 (5990)

Urząd Skarbowy w Siemianowicach

LICYTACJA

1 tokarkę kompl wraz z transmisją i maszyną do pisania marki „Lindorwood” oraz 1 maszynę do pisania marki „Triumf” odbędzie się dnia 10 grudnia rb o godz. 13,30 w firmie Siemianowicka Huta Szkła w Siemianowicach Śl. Fabryczna 5.

Urząd Skarbowy w Siemianowicach

Za niewiele pieniędzy kupisz w czasie sprzedaży gwiazdkowej

piękne i praktyczne podarunki jak: bieliznę damską, męską i dziecięcą, pończochy, rękawiczki, pulowery, krawaty, pyłamy, materiały welitane i bawelnitane, jedwabie, płótna, bieliznę pościelową i stołową, oraz wszelkie towary krótkie.

Każda oszczędna gospodyni przekonała się już o ogólnie znanych niskich cenach i spieszy dlatego po zakupy gwiazdkowe do domu

Towarowego Pawła Palusiński, Katowice, ul. Kościuski 5

Wielki wybór! Niska cena! Solidna obsługa!

EMIL STILLER

(6920) KATOWICE, 3-go Maja 36.

W sprawach sporne muszkanowych

skład kopalinowych, oraz do wykonania wszelkiego rodzaju projektów i t. p. puleć się

H. Maciej Budowniczy
sądowicie zaprzysiężony rzeczoznawca
Katowice, Rynek 6. — Tel. 336-31
(od przeszło 30 lat zaprzysiężony na G. Śl.)

Fortepiany • fisharmonie

W sprawie upadłościowej firmy Śląski Dom Sanitarny „Hygieia” Sp z o o w Katowicach ul. św. Jana 14 została ustalona lista wierzycieli, która można przesiać w sekretariacie Sądu Grodzkiego w Katowicach przy ul. Andrzeja nr 26/28, sala nr 36 (5992)

Skład Pianin

Sędzia Komisarz,

Obwieszczenie

W sprawie upadłościowej firmy „Maitriska Spółdzielnia Pracy” spółde: z o. o. w Katowicach, wyznacza się termin zebrań wierzycieli na dzień 18 grudnia 1936 r. godz. 11-ta popół 58, celem wysłuchania w trybie § 204 ord upadł. (5988)

Katowice dnia 4 listopada 1936 r.
Sąd Grodzki.

Podarunki gwiazdkowe

najtaniej i najlepiej zakupisz we firmie

Textyl

Katowice

**Nasz największy wybór!
Nasze najlepsze gatunki!
Nasze bezkonkurencyjne niskie ceny!
gwarantują najkorzystniejszy zakup**

5963

Najnowsze i najwytworniejsze jadvabie na suknie wieczorowe i popołudniowe / Najmodniejsze materiały wełniane na płaszcz, komplety i suknie / Adamaszki, płótna i wsypy na pościel, bielizna stołowa, jakoteż kompletne wyprawy ślubne w najprzedniejszych gatunkach / Koldry jedwabne, puchowe i wełniane, brokаты, dywany chodniki, firany, materiały meblowe i dekoracyjne / Specjalny dział materiałów męskich bielskich i angielskich w najlepszych gatunkach / W naszym dziale konfekcji damskiej i dziecięcej najnowsze wieǳieńskie i paryskie modele eleganckich sukien wieczorowych i popołudniowych / Płaszcz, komplety, pulowery, mundurki i płaszcz szkolne, ubrania narciarskie

Uwaga! W niedzielę, dnia 6 grudnia br. są nasze składy otwarte od godziny 1-6 po południu.

CHORZÓW I WOLNOŚCI 22 TEL. 403-54

Największy skład futer na miejscu — olbrzymi wybór futer — najniższe ceny, pierwszorzędne wykonanie. Pracownia prowadzona przez oopl. mistrza kuśnierskiego.

„CENTRALA FUTER”, Chorzów I, Wolności 22

Sily fachowe i kwalifikowane znaleźli latwo można dając drobne ogłoszenie do „Polski Zachodniej”!

„Polski Zachodniej”!

Potężny wstrus lasu wody i gor najgłębszej doliny Dziechneńk.

PENSIJONAT „Słazczka”
K. Mączynskiej WISŁA
Telefon Nr 66, 5 minut od przystanku Dziechneńka

Kafie szamotowe
wysoko ogniowate, piękne kolory o lśniącej glazurze oraz

Kafie porcelanowe
wyrobna na Śląsku tylko

Kafarnia Zakładów Ceramicznych „RADOSZÓW” w Kochłowicach

Skład fabryczny w Katowicach, ul. M. Piłsudskiego 64 telefony: 510-21 i 358-86.

Budowa kompletnych pieców z własnych materiałów

Na składzie wszelkie żelastwo do pieców i kuchni.

Kawiarnia „OPERA”

KATOWICE ulica Pierackiego nr. 6. I piętro, telefon nr: 321-21 i 356-04

codziennie od godziny 7.30 wieczorem

koncert salonowy

pod kierownictwem słynnego kapelmistrza

ST. SZNEWARA

Rendez vous elity towarzyskiej — Bufet zapartyony bogato w dobre wódki, wina i likiery. Wsmienita kuchnia — Ceny umiarkowane

Bądź nowoczesnym i podróżuj samolotem!

Do mniejszych mieszkań

higieniczne ogrzewanie centralne-wodne jedynie małym kotłem „NORMA” o ładnej solidnej budowie, bardzo prostej obsłudze i niewysokiej cenie. Koszty utrzymania niższe, jak u zwykłych pieców.

HÖNTSCH i Ska Sp. z ogr. odp.

Odiownia kotłów ogrzewalnych Poznań-Rataje 15

Przedł. St. Małyśłowicz Katowice, Gliwicka 11 m.1 tel. 339-74 6405

radio ODBIORNIKI ETERON
najlepszym podarkiem na gwiazdkę
wytwórnia:
Katowice, Marjańska 7. tel 335-25
Już od zł 15.— miesięcznie!

Przodująca firma na Śląsku

J. MILNER, Katowice, ul. Mieleckiego 6. Telefon 330-17

zaopatrzyła swój skład na nadchodzący sezon w największy wybór FUTER według najnowszych modeli na rok 1937

W niedzielę sklep otwarty od godz. 13-18 6361

WOLNE POSADY

Przedstawiciele na poszczególnie miasta w Polsce, ktorým powierzyla składy konsumtywne oraz wyłączenie, poszukuje nową fabryka aparatów radiowych Złozenia: Powozne hie Biuro Ogłoszeń Warszawa Marjałkowska 132 pod „542” (5978)

Przedstawiciele - inkasenta ustosunkowanego w branży kolonialnej powiatu świętochłowickiego, poszukuje większa fabryka konieczna kaucja ze wzgledu na inkaso Złozenia do P Z pod 4286.

Młody pan (ewent. pani) zostanie przyjęty natychmiast na stała posadę Oferty, życiorys i odpisy swiadctwa przestać do P Z pod 4283

Akwizytora młodego wybitnie zdolnego w celu wprowadzenia swych wyrobów na Górny Śląsk poszukuje kłie poważna fabryka techno-chemiczna. Szczegółowe oferty wraz z życiorysem referencjami należy przesyłać do Biura Ogłoszeń Teofil Piotraszk, Warszawa, Marszałkowska 115, pod „Zdolew” (5974)

POSADY POSZUKUJA

Urzednik gospodarczy lat 34 z ukończonej Szkoła Rolnicza i kilkolatnia praktyka poszukuje posady. Katowice - Likota, Szadona 22 Cierpka Franciszek

Stenotypistki, która włada doskonale jezykiem polskim i niemieckim i w obydwoch jezykach biegle stenografuje i pisze na maszynie poszukuje sie do biura na Górnym Śląsku Złozenia do P-Z pod 6396.

SPRZEDAŻE

Taniej niż u agenta

kupisz w najstarszej firmie na raty miesięczne 10 zł:

Radia od 95 zł

Maszyny do szycia, wpuszczone 4 szuffady od 230 zł, 30 lat gwarancji

Rowerzy wszystkich marek od 85 zł

Mechaniczny warsztat dla wózków dziecięcych i t. d

Smaczny

CHORZÓW, ulica Wolności nr. 40 Tarnowski Gory Krakowska nr. 20 OSZCZĘDNOŚCIA PIENIĘDZY I KŁOPOTÓW Jest zakup

mebli w „Bazarze Mebli”

KATOWICE, ul. Kościelna 15, Tel. 323-38 Polecamy w wielkim wyborze, po najniższych cenach, również na raty, nowe i mało używane sypialnie, jadalnie, gabinety meble — dębowe, mahoniowe, ora: orzech kaskawki i kucheńne.

MEBLE BIUROWE, MASZYNY DO PISANIA I SZYCIA STAŁE NA SKŁADZIE. Skład mój przy ul. Piłsudskiego 40 ulikwidawalem, 64049

Obliżacje Narodowe, inwestycyjne, konsolidacyjne itd przyjmuję po naj wyzszej cenie przy zakupie biżuterii, zegarków, nakrycia stołowego aparatów radiowych itd na dogodnych warunkach. „URANIA” Sp z o.o. Katowice, Plac Wolności nr 7 (Weściele od ul. Gliwickiej). W grudniu w niedziele od 1-6 otwarte.

Samouczek rachunkowy i geometrii Sitowskiego. 1.000 zadań rozwiązanych Łatwa nauka bez nauczyciela. Uniwersalny poradnik dla zaawansowanego zawodu. Cena 4,80 zł Wpłacono przekazem z gór z posyłką 5,10 zł. Za załączeniem poczt 5,80 zł wysła: Księgarnia Mikulskiego, Katowice, Marjańska 2. (4992)

Firanki, stery, wszelkie materiały dekoracyjne poleca Chrześcijańska firma A. Niewrzędowska, Katowice, Młyńska 4 (5772)

Maszyny do szycia światowych marek Maszyny do pisania fabry nowe od 290 zł Radio - aparaty udoskonalone, gwarantujące pierwszorzędny odbiór Rowerzy gwarantowane różnych typów poleca najtaniej i ta dogodnych warunkach „BENTURA POLSKICH MASZYN F. K. INT. Rydzka Winiłowski Katowice, Mielce Włocza 14 Telefon 326-09” Przyjmujemy przy zakupie wszystkie Pożyczki Państwowe

FOTOGRAFIE

paszportowe - dobrze szybko tanio Avia - Film, Młyńska 3 (5891)

Łyżwo do sztucznej lądzy towe i używane, okazalno do sprzedania, Wiadomość: Kasa: bieltowa na Szulczynym Torza

Polecam na gwiazdkę pierwszorzędne pierniki

po cenach fabrycznych

B. Bazan

Fabryka Makaronu i Pierników Welnowiec.

Przysłanek autobusowy Józefowice Dainrota 5.

Towary tekstylne oraz linoleum i ce raty po cenach najniższych poleca Jakob Zelnuz w Gieszynie, naprzeciw kościoła parafialnego

Restauracja dobrze prosperująca w centrum Katowic zaraz do sprzedania Złozenia do „Par” Katowice pod „5900” (570)

KUPNA

Motocykle

kupie za gotówkę Oferty do P Z, pod nr 4313

MATRYMONIALNE

Kawaler przystojny, kupiec lat 23, zapozna przystojna panie do lat 21 dostarczając maleta. Cel ożenku, poważny Oferty z fotografią do P Z pod „Poważny ożenek”.

MIESZKANIA

Mieszkanie 3-pokołowe z kuchnią i łazienką do wynajęcia Katowice Zalesze Marcina 3, m 2.

Mieszkania 3-4 pokojowego nowoczesnego, Katowice poszukuje od kwietnia Złozenia do P. Z. pod „Urzednik prywatny”.

Mieszkanie 1 lub 2-pokołowe poszukiwane w Szopienicach wzdł. okolic Złozenia do P Z pod 4286.

POKOJE

Pokoju z łazienką (ewentualnie z u trzymianiem) poszukuje od 1 stycznia młody urzednik Złozenia do P Z pod Wvgoda”.

1-2 pokoi z kuchnią w Katowicach lub okolicy poszukuje Złozenia do P Z pod „K 50”.

RÓŻNE

Willa komfortowa o 6.ciu pokojach 15 min od rwnku, od zaraz do wynajęcia na korzystnych warunkach Złozenia kierować do P Z pod H B 47.

Prywatny detektyw zawodowy Michał Wincenty Katowice, Wzgórze Włocza 28 m 6, telefon 302-42. Dostarcza dowody w sprawach rozwodowych alimentacyjnych. Przeprowadza obserwacje i wszelkiego rodzaju wywiady Dyskretna zapewniona

Skład z dużymi przynależnościami, w którym od 30 lat prowadzą się drogerie wraz z 3 nokol mieszkaniami w Ślemianowicach do wywajęcia Mieszkanie natychmiast do obrotu Złozenia do P Z pod 4306

Ktoś pani udzieli lekcyj tańca urzednikowi z wyższym wykształceniem? Złozenia do P Z pod „Gadaczki” (640)

Tańcująca tanca, slowfoxa, foxtrotu, walca wyucza Szkoła Gajewskiej-Calkowia opłata tylko 15 zł.11 Katowice: Mikulowska 10 (restauracja Chorzów: Wolności 47 (restauracja

Rok
Opłata
Redakc
Tel
CENTR
N
LON
ę odzw
s; o zw
rozumie
cyjnego.
NIE I
POMI
Parlam
sctowan
dnei opin
ma abdy
gabinetu
było ud
ne je pan
pełnomo
rona. G
takiej kw
ćno cor
Abdyka
krzydła
to takie
zasiada.
cznia, p
sprawy, n
należy n
LON
wieszono
dów:
WSZYŚ
U KR
Zawia
zmowie
mu król
ham. K
na dwud
gów pr
młinghan
PAN
CAN
przybył
Willy Lu
rych by
PART
dym, ze
nia Rad
Powied
Przydro
Co do r
wita taj
Wcz
na swój
no król
MOZLI
KRÓL
Należy
chilla na
Komu
zawiera
WIED
Austrii
Słuzbu
prezesc
prezesci
dla narci